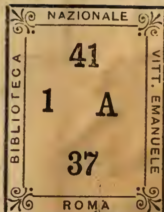
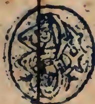

NAZIONALE
BIBLIOTECA
VITT. EMANUELE
41
1 A
37
ROMA

REGVLAE SOCIETATIS IESV.

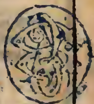
ROMAE,

In Collegio eiuſdem Societatis.

M D LXXXII.

Cum facultate Superiorum.

SVMMARIVM EARVM Constitutionum, quæ ad spiritualem nostrorum institutionem pertinent, & ab omnibus obseruandæ sunt.

1

VAMVIS summa sapientia, & bonitas Dei Creatoris nostri, ac domini sit, quæ cõseruatura est, gubernatura, atq; promotura in suo sancto seruitio hanc minimam Societatem Iesu, vt eam dignata est inchoare: Ex parte verò nostra interna charitatis, & amoris illius lex, quam Sanctus Spiritus scribere, & in cordibus imprimere solet, potius quam vllæ externæ Constitutiones ad id adiutura sit: Quia tamen suauis dispositio diuinæ prouidentiæ suarum creaturarum cooperationem exigit, & quia Christi domini nostri Vicarius ita statuit, & Sanctorum exempla, & ratio ipsa nos ita docet in domino; necessarium esse arbitramur Cõstitutiones conscribi, quæ iuuent ad melius in via incepta diuini

Constitutionum necessitas. In Proœ. Cons. §. 1

obsequij procedendum, iuxta instituti nostri rationem.

Finis & ratio viuendi Societatis. *In Ex. c.* 1. § 2. *Par.* 3 *c.* 2 *lit.* G *&* *Par.* 6. *c.* 3. § 5.

2 *Finis huius Societatis est, non solum saluti & perfectioni propriarũ animarum cum diuina gratia vacare; sed cum eadem impense in salutem, & perfectionem proximorum incumbere.*

3 *Nostræ vocationis est diuersa loca peragrare, & vitam agere in quauis mundi plaga, vbi maius* Dei *obsequium, & animarum auxilium speratur.*

In Ex. c. 1. §. 6.

4 *Ratio viuendi in exterioribus iustas ob causas, maius Dei obsequium semper intuendo, communis est; nec vllas ordinarias pœnitentias, vel corporis afflictiones ex obligatione subeundas habet; sed illas assumere quiuis poterit, quæ sibi videbuntur cum approbatione Superioris ad maiorem sui spiritus profectum conuenire, & quas propter eundem finem Superiores eis poterunt imponere.*

Sacramentorum vsus & examen conscientiæ. *In Ex. c.* 4. §. 41. *uide num* 40.

5 *Ipso initio sui in Societatem ingressus, debet quisque generalem totius vitæ confessionem apud aliquem* Sacerdotem *à Superiore assignatum facere, & post eam sacratissimum* Christi *domini nostri corpus sumere; & sic sexto quoque mense eodem modo generaliter ab vltima inchoando*

confitebitur.[a] *Et omnes tam Professi, quã formati Coadiutores semel singulis annis parati esse debebunt ad confessionem generalem, quæ ab vltima generali inchoetur, ei quem Superior sibi substituerit, faciendam.* a Par. 6. c. 1. §. 2.

6 *Vtantur quotidie omnes cõscientiæ suæ examinatione consueta:* [b] *Si Sacerdotes non fuerint, confiteantur oportet, & sanctissimum sacramentũ Eucharistiæ sumant octauo quoq; die:* [c] *& vnus omnium sit Confessarius à Superiore constitutus: quod si fieri nõ poterit, quisq; certe suum stabilem habeat Confessarium, cui ipsius conscĩetia prorsus aperta sit.* Par. 3. c. 1. §. 11. b In Ex. c. 4. §. 25. c Par. 3. c. 1. §. 11.

7 *Qui autem alij, quam suo Confessario designato confiteretur, debet postmodum (quantum recordari poterit) eidem suo Confessario totam suam conscientiam aperire, vt nihil ignorando quod ad eam pertineat, melius in domino possit eundem iuuare.* Par. 3. c. 1. lit. Q & par. 6. c. 3. §. 2.

8 *Vnusquisq; eorum, qui Societatẽ ingrediuntur, consilium illud Christi sequendo, Qui dimiserit patrem, & cæt. existimet sibi patrem, matrem, fratres, & sorores, & quidquid in mundo habebat, relinquendũ; immo sibi dictum existimet verbum illud: Qui non odit patrem, & matrem, insuper* Exuendus inordinatus seculi affectus. In Ex. c. 4 §. 7.

& animam suam, non potest meus esse discipulus. Et ita curandum ei est, vt omnem carnis affectum erga sanguine iunctos exuat, ac illum in spiritualem conuertat, eosq; diligat eo solum amore, quem ordinata charitas exigit, vt qui mūdo, ac proprio amori mortuus, Christo domino nostro soli viuit, eūq; loco parentum, fratrum, & rerum omnium habet.

In Ex. c. 4.§.7.

Vera sui abnegatio. In Ex. c. 4 §.8.

9 *Ad maiorem in spiritu profectū, & præcipue ad maiorem submissionē, & humilitatem propriam, contentus esse quisq; debet, vt omnes errores, & defectus ipsius, & res quæcūque, quæ notatæ in eo, & obseruatæ fuerint, Superioribus per quemuis, qui extra cōfessionē eas acceperit, manifestētur.*

In Ex. c. 4 §.8.

10 *Boni etiam omnes consulant ab alijs corrigi, & ad aliorum correctionem iuuare; ac manifestare sese inuicem sint parati debito cum amore, & charitate ad maiorem spiritus profectum: præsertim vbi a Superiore, qui illorum curam gerit, fuerit ita præscriptum, aut interrogatum ad maiorem Dei gloriam.*

In Ex. c. 4.§. 44.

11 *Diligenter animaduertant oporotet (magnifaciendo summoque momēti id esse ducendo in conspectu Creatoris, ac domini nostri) quantopere*

iuuet, ac conferat ad vitæ spiritualis profectum, omnino, & non ex parte abhorrere ab omnibus, quæ mundus amat, & amplectitur, & admittere, & cócupiscere totis viribus quidquid Christus dominus noster amauit, & amplexus est. Quemadmodum enim mūdani homines, qui ea, quæ mūdi sunt, sequuntur, diligunt, & quærunt magna cum diligentia, honores scilicet, famam, magni nominis existimationem in terra, sicut mundus eos edocet: sic qui procedūt in spiritu, & serio Christum dominum nostrum sequuntur, amant, & ardenter exoptant, quæ ijs omnino contraria sunt, indui nimirum eadem veste, ac insignibus domini sui pro ipsius amore, ac reuerentia; adeo vt si sine offensione vlla diuinæ maiestatis, & absq; proximi peccato foret, vellent cótumelias, falsa testimonia, & iniurias pati, ac stulti haberi & existimari (nulla tamen ad id per eos data occasione) eo quod exoptant assimilari, ac imitari aliquo modo creatorem, ac dominum nostrū Iesū Christum, eiusq; vestibus, & insignibus indui: quandoquidem illa ipse propter maiorem profectū nostrum spiritualē induit, nobisq; exemplum dedit, vt in omnibus, quoad eius fieri poterit, di

uina gratia aspirante, eum imitari, & sequi, cum vera sit via, quæ ducit homines ad vitam, velimus.

In Ex. c. 4 §. 46. 12 *Vt melius ad hunc perfectionis gradum in spirituali vita tam preciosum perueniatur, maius, ac impensius studium cuiusq; sit quærere in domino maiorē sui abnegationem, & continuā in rebus omnibus, quoad poterit, mortificationem.*

In Ex. c. 4 §. 28. 13 *In exercendis officijs abiectis, & humilibus, promptius ea suscipi conuenit, à quibus sensus magis abhorrebit: siquidem iniunctum fuerit, vt in eis se exerceat.*

Par. 3. c. 1. §. 13. 14 *Anteuertere oportet tentationes, adhibitis earum contrarijs; vt cū quis animaduertitur ad superbiam esse propensus, exerceri is debet in rebus abiectioribus, quæ ad humiliandū ipsum vtiles futuræ videantur: & sic de alijs prauis animæ propensionibus.*

Perfectionis, solidarumq; virtutum studium. Par. 6. c. 1. §. 1. Par. 10. §. 2. 15 *Omnes constanti animo incumbamus, vt nihil perfectionis, quod diuina gratia consequi poßimus in absoluta omnium Cōstitutionum obseruatione, nostrique instituti peculiari ratione adimplenda, prætermittamus.*

16 *Omnes, qui se Societati addixerunt in virtutum solidarum, ac per-*

fecta=

fectarum, & spiritualium rerum studium incumbant: ac in huiusmodi maius momentum, quam in doctrina, vel alijs donis naturalibus, & humanis constitutum esse ducant: Illa enim interiora sunt, ex quibus efficaciam ad exteriora permanare ad finem nobis propositum oportet.

17 *Omnes rectam habere intentionem studeant nō solum circa vitæ suæ statum, verum etiam circa res omnes particulares; id semper in eis sincerè spectantes, vt seruiant, & placeant diuinæ bonitati propter seipsam, & propter charitatem, & eximia beneficia, quibus præuenit nos, potius quā ob timorem pœnarum, vel spem præmiorum (quamuis hinc etiam iuuari debeant) & in omnibus quærant Deum, exuentes se, quantum fieri potest, amore omnium creaturarum, vt affectum vniuersum in ipsarum Creatorē conferant, eum in omnibus creaturis amando, & omnes in eo, iuxta sanctißimam, ac diuinam ipsius voluntatem.* Par. 3. c. 1. §. 26.

18 *In concionibus domesticis de ijs crebro tractent, quæ ad sui abnegationem, & in virtutibus profectum, & omnimodam perfectionem attinēt; ad ea se inuicem exhortando, & præ-* Par. 3. c. 1. §. 21.

cipue ad vnionem, & charitatem fraternam.

Par. 3. c. 1. §. 22. 19 Magnopere cōferet, deuotè, quoad fieri poterit, ea munera obire, in quibus magis exercetur humilitas, & charitas. Et in vniuersum loquendo, quanto aliquis se arctius Deo astrinxerit, & liberaliorem erga summam maiestatem se præstiterit, tanto eum in se liberaliorē etiam experietur, & ipse in dies magis idoneus erit ad gratias, & dona spiritualia vberiora recipienda.

Par. 5. c. 4 §. 5. & in Ex. c. 6. §. 5. & 6. 20 Postquam aliquis in corpus Societatis cooptatus fuerit in aliquo gradu, ad alium progredi curare non debet: sed in suo perfici, & obsequio Dei, & gloriæ sese impendere.

Cura interioris hominis.

Par. 3. c. 1 §. 20. & Par. 4. c. 4 §. 3. & 4. 21 Omnes suum tempus rebus spiritualibus impēdant, & deuotioni quærendæ pro mensura gratiæ Dei ipsis communicatæ insistant.

*Par. 3 c. 1. §. 10. * 22 Ab illusionibus Dæmonis in suis spiritualibus exercitationibus caueāt, & se contra omnes tentationes tueantur; simul rationes sciant, quæ adhiberi possint, vt eas superēt: & ad veras, solidasq; virtutes consequendas insistant: siue plures adsint visitationes spirituales, siue pauciores: curēt vero semper in via diuini seruitij pro-

gressum

gressum facere.

23 *Paupertas, vt murus religionis firmus, diligenda, & in sua puritate conseruãda est, quantum diuina gratia aspirante fieri poterit.* Paupertas. Par. 6. c. 2. §. 1.

24 *Diligant omnes paupertatẽ, vt matrẽ, & iuxta mẽsurã sanctæ discretionis suis tẽporibus eius effectus aliquos experiantur:* [d] *nullaq; re tãquã propria vtantur:* [e] *paratiq; sint ad mẽdicandum ostiatim, quando vel obedientia, vel necessitas id exiget.* Par. 3. c. 1. §. 25. d Ibidem. §. 7: e Par. 6. c. 2. §. 10.

25 *Victus, vestitus, & lecti ratio erit vt pauperibus accommodata: & vnusquisq; sibi persuadeat, quod quæ vilissima erunt ex ijs, quæ domi sunt, ei tribuentur, propter ipsius maiorem abnegationem, & spirituale profectũ.* In Ex. c. 4 §. 26.

26 *Intelligant omnes, quod mutuo dare, vel accipere, vel dispẽsare quidquam de ijs, quæ domi sunt, minime possunt, nisi Superior conscius consensum præstiterit.* Par. 3. c. 1. §. 8.

27 *Omnes, qui sub obedientia sunt Societatis, meminerint se gratis dare debere, quæ gratis acceperunt, nec postulando, nec admittendo stipendiũ, vel eleemosynas vllas, quibus Missæ, vel Confessiones, vel Prædicationes, vel quoduis aliud officium ex ijs, quæ Societas iuxta nostrum institutũ exer-* Par. 6. c. 2. §. 7. & in Exa. c. 1. §. 3.

cere potest, compensari videatur: vt sic maiori cum libertate posit, & proximorum ædificatione in diuino seruitio procedere.

Castitas, sensuumq; custodia. Par. 6. c. 1. §. 2.

28 *Quæ ad votum castitatis pertinent, interpretatione non indigent, cum constet, quam sit perfecte obseruanda, nempe enitendo angelicam puritatem imitari & corporis, & mentis nostræ munditia.*

Par. 3. c. 1. §. 4.

29 *Omnes diligentißime curent portas sensuum suorum (oculorum præcipue, aurium, & linguæ) ab omni inordinatione custodire, ac se in pace, & vera humilitate interna conseruare, & eam in silentio, cum id obseruandum est, cum autem loquendum in circumspectione, & ædificatione verborum, & modestia vultus, ac maturitate incessus, motuumq; omnium, sine vllo impatientiæ, aut superbiæ signo exhibere: in omnibus procurando, atq; optando potiores partes alijs deferre, omnes in animo suo tamquam sibi superiores ducendo, & exterius honorem, ac reuerentiam, quam exigit cuiusq; status, cum simplicitate & moderatione religiosa exhibendo: atq; ita fiat, vt se mutuo considerantes in deuotione crescant, Deumq; dominum nostrum laudent, quem quisq; in alio,*

vt

vt in illius imagine, agnoscere studeat.

30 *In refectione corporis curandum est, vt temperantia, modestia, & decentia interius, & exterius in omnibus obseruetur. Praemittatur benedictio, & sequatur actio gratiarũ; quas omnes agere debent cum ea, qua par est, deuotione, & reuerentia. Et dũ corpus edendo reficitur, sua etiã animae refectio praebeatur.*

Par. 3. c. 1. §. 5.

31 *Expedit in primis ad profectum, & valde necessarium est, vt omnes perfectae obedientiae se dedãt; Superiorem (quicunq; ille sit) loco Christi domini nostri agnoscentes, & interna reuerentia, & amore eum prosequentes: nec solum in executione externa eorum, quae iniungit integre, prompte, fortiter, & cum humilitate debita, sine excusationibus, & obmurmurationibus obediant, licet difficilia, & secundum sensualitatem repugnantia iubeat: verum etiam conentur interius resignationem, & veram abnegationem propriae voluntatis, & iudicij habere, voluntatem, ac iudicium suũ cum eo, quod Superior vult, & sentit, in omnibus rebus (vbi peccatum non cerneretur) omnino conformantes, proposita sibi voluntate, ac iudicio Superioris pro regula suae voluntatis*

Obedientia.
Par. 3. c. 1. §. 23.

luntatis, & iudicij: quo exactius conformentur primæ, ac summæ regulæ omnis bonæ voluntatis, & iudicij, quæ est æterna bonitas, & sapientia.

Par. 4. c. 10. §. 5. 32 *Liberam sui ipsorum, rerumq; suarum dispositionem omnes cum vera obedie̅tia Superiori relinquant, nihil ei clausum, ne conscientiam quidem propriam tenendo, non repugnando, non contradicendo, nec vlla ratione iudicium proprium ipsius iudicio contrarium demonstrando: vt per vnione̅ eiusdem sententiæ, & voluntatis, atq; per debitam submissionem, melius in diuino obsequio conseruentur, & progrediantur.*

Par. 6. c. 1 §. 1. 33 *Omnes obedientiam plurimum obseruare, & in ea excellere studeant: nec solum in rebus obligatorijs, sed etiã in alijs: licet nihil aliud, quam signũ voluntatis Superioris sine vllo expresso præcepto videretur. Versari autem debet ob oculos Deus creator, ac dominus noster, propter quem homini obedientia præstatur: &, vt in spiritu amoris, & non cum perturbatione timoris procedatur, curandum est.*

Par. 6. c. 1. §. 1. 34 *Ad Superioris vocem perinde, ac si à Christo domino egrederetur, quã promptissimi simus, re quauis, atque adeo littera à nobis inchoata, nec dũ*

perfecta relicta.

35 *Ad eum scopum vires omnes, ac intentionem in domino conuertamus, vt sancta obedientia tum in executione, tum in voluntate, tum in intellectu, sit in nobis semper omni ex parte perfecta: cum magna celeritate, spirituali gaudio, & perseuerantia quidquid nobis iniunctum fuerit, obeundo: omnia iusta esse nobis persuadẽdo: omnem sententiam, ac iudicium nostrum contrarium cæca quadam obedientia abnegando.* Par. 6. c. 1. §. 1.

36 *Quisq; sibi persuadeat, quod qui sub obedientia viuunt, se ferri, ac regi à diuina prouidẽtia per Superiores suos, sinere debent perinde, ac si cadauer essent, quod quoquo versus ferri, & quacũq; ratione tractari se sinit: vel similiter, atq; senis baculus, qui, vbicunque, & quacunq; in re velit eo vti, qui eum manu tenet, ei inseruit.* Par. 6. c. 1. §. 1.

37 *Adimplere quisq; debet quasuis pœnitentias, quæ propter defectus, & negligentiam suam, vel quiduis aliud fuerint iniunctæ.* [f] *Pœnitentias vero huiusmodi prõpta volũtate admittere deberet cũ vero emẽdationis, et spiritualis profectus desiderio, etiã si propter defectũ nõ culpabilẽ iniũgerẽtur.* In Ex. c. 4 §. 33. [f] Par. 3. c. 1. §. 15.

38 *Cũ aliquis ad ministeria culinæ* In Ex. c. 4. §. 29.

obeun-

obeunda ingreditur, vel ad eum iuuandum, qui coquus est, eidem obedire cũ magna humilitate, in rebus omnibus ad ipsius officium pertinentibus

g Par. 3. c.1.§.24. *debet.* g *Atque valde necessarium est, vt omnes non solum Superiori Societatis, vel* Domus, *sed etiam subordinatis officialibus, qui ex illo auctoritatem acceperunt, obediant: & assuescant non intueri, quis ille sit, cui obediunt, sed potius quis ille, propter quem, & cui in omnibus obediũt, qui est* Christus dominus.

Par. 3. c. 1. lit. B. et in Ex. c. 4 §. 6. 39 *Si aliquis ex ijs, qui domi sunt, cuiquam scriberet, non nisi obtenta facultate, & literis ei ostensis, quem Superior destinauerit, id faciet. Si ad eundem literæ mitterentur, ei primo reddentur, qui à Superiore fuerit constitutus: qui eas lectas reddet, aut non reddet illi, ad quem sunt destinatæ, prout in domino expedire ad maius ipsius bonum, &* Dei *gloriam existimabit.*

Reddenda sui ratio. In Ex. c. 4 §. 36. vide num. 5. 40 *Quicunque hanc Societatem in domino sequi volet, & in eadem ad maiorem* Dei *gloriam manere, sub sigillo confeßionis, vel secreti, vel quacunque ratione ei placuerit, & ad maiorem ipsius consolationem fuerit, debet conscientiam suam magna cum*

humi-

humilitate, puritate, & charitate manifestare, re nulla, qua dominum vniuersorum offenderit, celata; & totius anteactæ vitæ rationem integrã, vel certe rerum maioris momenti Superiori, qui tum fuerit, Societatis, vel cui ex Præpositis, vel aliis ex inferioribus ille iniungeret, prout magis conuenire videretur, reddat: & sexto quoque mense rationem hanc sui, ab vltima, quam reddiderit, incipiendo quisq; reddet. h Sic etiã *videtur, quod* Coadiutores *formati, & Professi singulis annis, vel crebrius, si Superiori videbitur, suæ conscientiæ rationem dicto modo ei reddant.* h Ibidem §. 40. & Par. 6. c. 1 §. 2.

41 Nullam *debent celare tentationem, quam Præfecto rerum spiritualium, vel Confessario, vel Superiori non aperiant: immo vero totam animã suam illis integre manifestam esse pergratum habeant: nec solum defectus aperiant, sed etiam pœnitentias, vel mortificationes, & deuotiones, ac virtutes omnes, voluntate pura optantes ab illis dirigi, sicubi à rectitudine deflecterent, nolentes suo proprio sensu duci, nisi conueniat cum iudicio illorum, quos Christi domini nostri loco habent.* Par. 3. c. 1 §. 12.

42 Idem *sapiamus, idem, quoad eius* Vnio & cõ

fieri

formitas mutua. Par. 3. c. 1. §. 18.

fieri posſit, dicamus omnes, iuxta Apoſtolum. Doctrinæ igitur differentes nõ admittantur, nec verbo in concionibus, vel lectionibus publicis, nec ſcriptis libris (qui quidem edi non poterũt in lucem ſine approbatione, atque cõſenſu Præpoſiti Generalis.) *Immo & iudiciorũ de rebus agendis diuerſitas, quæ mater eſſe ſolet diſcordiæ, & inimica vnionis voluntatum, quantum fieri poteſt, euitari debet. Vnio vero, & conformitas mutua diligentiſsime curanda eſt, nec, quæ ei aduerſantur, permittenda: quo iuncti inuicem fraternæ charitatis vinculo, melius, & efficacius posſint ſe diuino obſequio, & auxilio proximorum impendere.*

Par. 10. §. 11.

43 *In Societate nec ſit, nec ſentiatur animorum propẽſio ad partem alterutram factionis, quæ eſſet fortasſis inter* Principes, *vel* Dominos *Chriſtianos: ſed ſit potius quidam vniuerſalis amor, qui partes omnes (licet ſibi inuicem contrariæ ſint) in* Domino *noſtro amplectatur.*

Otium & ſecularia negotia vitanda. Par. 3. c. 1. §. 6.

44 *Omnes quamdiu corpore bene valent, in ſpiritualibus, vel exterioribus rebus habeant, in quo occupentur; ne otium malorum omnium origo, quo ad eius fieri posſit, domi noſtræ lo*

cum

cum habeat.

45 *Vt plenius possit Societas rebus spiritualibus iuxta suum institutũ vacare, quoad eius fieri poterit, à negotijs secularibus abstineat (qualia sunt testamentariorum, vel executorum, vel procuratorum rerũ ciuilium, aut id genus officia) nec ea vllis precibus adducti obeunda suscipiant, vel in illis se occupari sinant.* Par. 6. c. 3. §. 7.

46 *Vt nimia solicitudo in ijs, quæ ad corpus pertinent, reprehẽsibilis est: ita cura moderata tuendæ ad diuinum obsequium valetudinis, ac viriũ corporis laude digna, & ab omnibus adhibenda est: & ea de causa cum animaduerterint aliquid sibi nocere, vel aliquid aliud necessarium esse circa victum, vestitum, habitationem, officium, aut exercitationem, & sic de alijs rebus, admoneant omnes ea de re Superiorem, vel quem ad id Superior constituerit, duo interim obseruantes: Primum, vt antequàm ad eum quid referant, se ad orandum recipiant, & post orationem si senserint rem deferendam ad Superiorem, id faciant: Alterum, vt cum verbo, aut scripto breui (ne excidat memoria) Superiori rem exposuerint, ei totam curam rei expositæ relinquant:* Ratio habenda valetudinis. Par. 3. c. 2. §. 1.

&

& quidquid ille statuerit, optimum ducant; nec contendere, aut vrgere per se, vel alium (siue concedatur quod petitur, siue non) pergant; quandoquidem sibi persuadere debent, id magis expedire ad diuinum obsequiũ, ac suum maius bonum, quod Superiori, re intellecta, in domino visum fuerit.

Par. 3. c. 2. §. 4.

47 *Vt non expedit tanto labore corporali quenquam onerari, vt spiritus obruatur, & corpus detrimentum patiatur; ita aliqua corporalis exercitatio, quæ vtrumque iuuet, omnibus communiter conuenit, etiam illis, qui mentalibus exercitijs debent insistere: quæ quidem externis interrumpi deberent, & non continuari, nec sine mensura discretionis assumi.*

Par. 3. c. 2. §. 5.

48 *Corporis castigatio immoderata esse non debet, nec indiscreta in vigilijs, & abstinentijs, & alijs pœnitentijs externis, ac laboribus, quæ & nocumentum afferre, & maiora bona impedire solẽt. Ideo suo Cõfessario detegi ab vnoquoque conuenit, quidquid in hac parte faciat.*

In Ex. c. 4 §. 32.

49 *Aegritudinis tempore non solũ obseruare vnusquisq; obedientiam magna cum puritate debet erga Superiores spirituales, vt ipsius animam re-*

gant:

gant: sed cum eadem humilitate ergo medicos corporales, & infirmarios, vt corpus eius regant.

50 *Praeterea qui aegrotat, humilitatem, & patientiã suam praeseferendo, non minorem aedificationem, dum morbo laborat, ijs, qui ipsum inuisent, & cum eo versabuntur & agent, quam dum valebat corpore, ad maiorem* Dei *gloriam praestare curet,* [i] *verbis pijs, & ad aedificationem facientibus vtendo, quae ostendant aegritudinẽ acceptari, vt donum de manu Creatoris, ac domini nostri; quandoquidem non minus donum est, quam sanitas.* In Ex. c. 4. §. 32. i Par. 3. c 1. §. 17.

52 *Aliquoties singulis annis omnes à Superiore sibi paenitentias iniungi propter defectum obseruationis* Regularũ *petant: vt haec cura indicium sit illius, quam de suo profectu spirituali in via* Dei *quisque habet.* Par. 3. c. 1 §. 28.

51 *Omnes demum obseruationi Constitutionum studeant: ad quam easdem scire saltem, quae ad quemlibet pertinent, necesse est. quare legere, vel audire easdẽ singulis mensibus oportebit.* Cõstitutiones, ac regulę obseruandae. Par. 10. § 13.

REGVLAE COMMVNES.

Quæ quisque erga se seruare debeat.

Par. 4. c. 4. §. 3. & 4.

1 *Singuli præfinitum sibi tempus suæ conscientiæ bis quotidie examinandæ: orationi, meditationi, lectioniq; impendant cum omni diligẽtia in Domino.*

Par. 4. c. 4. §. 3. & 4.

2 *Omnes quotidie sacro decenter intersint: & concionem, lectionemve sacram, cum in templo nostro habebitur, audiant.*

Par. 3. c. 1. §. 11. & Par. 6. c. 3. §. 2. & in Bul. 3. Pauli III.

3 *Singuli statuto die, & aßignato sibi Confessario confiteantur, et nõ alteri sine Superioris facultate.*

* Par. 4. c. 4. §. 5. & Par. 5. c. 4. §. 6. & Ex. c. 4. §. 38. & 41. & c. 10. §. 5.

* 4 *Omnes (qui Profeßi, aut formati Coadiutores non sunt) bis in anno sua vota renouabunt, præmissa confeßione generali; quo tempore rationem suæ conscientiæ reddent, & quoties etiam Superiori visum fuerit, iuxta morem Societatis.*

5 *In abstinẽtia sextæ feriæ Societatis consuetudo seruetur.*

6 *Nullus mortificationem publice faciat, nec concionetur, nisi Superiore approbante.*

In Ex. c. 4. §. 4.

7 *Nemo pecuniam apud se habeat: apud alium vero, nec pecuniam, nec quicquam aliud.*

8 *Libros nemo habeat sine faculta-*

te

te; in ijs vero, quibus vti licet, nec scribat quicquã, nec notã vllã imprimat. [a] Par. 4. c. 6. lit. G.

9 Nemo rẽ vllã ex domo, vel ex alterius cubiculo sibi vsurpet, aut ab externo quouis modo sibi, aut alij accipiat, sine Superioris licentia.

10 Ad maiorem vnionem eorũ, qui in Societate viuunt, maiusq; auxiliũ eorum, apud quos habitant, singuli addiscant eius regionis linguam, in qua resident, nisi forte ipsorum natiua illic esset vtilior: [b] *salua tamen Latini sermonis lege in ijs, qui literis dãt operam.* [b] Par. 4. c. 6. §. 13.

11 Nullus ita cubiculum suum claudat, quin aperiri extrinsecus possit, aut arcam, seu quicquam aliud habeat obseratũ absq; Superioris facultate.

12 Aperta fenestra nemo noctu dormiat, [c] *nec sine indusio, aut non coopertus.* [c] Par. 3. c. 2. lit. E.

13 Nemo cubiculo egrediatur, nisi decenter vestitus.

14 Nemo eorum, qui ad domestica ministeria admittuntur, aut legere discat, aut scribere, aut si aliquid scit, plus litterarum addiscat; nec quisquam eum doceat, sine Præpositi Generalis facultate: sed satis ei erit sancta cum simplicitate, & humilitate Christo Domino nostro seruire. In Ex. c. 6. §. 5.

Par. 4. c. 10. §. 9.

15 Signo campanæ constitutis horis audito, omnes statim, vel imperfecta litera relicta, ad id, ad quod vocantur, se conferant.

16 Vt consulatur valetudini, nemo extra consueta tempora bibat, nec extra domum cibum sumat absque facultate Superioris.

Par. 3. c. 2. §. 6.

17 Qui male se habere præter solitũ senserit, id infirmario, vel præfecto sanitatis, aut Superiori referat: nemo vero medicinam vllam accipiat, aut medicum eligat, vel consulat, nisi approbante Superiore.

18 Singuli, etiam si Sacerdotes sint, cum primum surgunt, lectum operiãt, eumque, & reliqua componant hora consueta, & scopis cubiculum verrãt tertio saltem quoque die, exceptis ijs, qui ob occupationes maioris momenti, aut valetudinis causa, iudicio Superioris subleuandi sunt.

19 Mundities, quæ & ad valetudinem, & ad ædificationẽ confert, omnibus curæ sit, tam circa se ipsos, quam circa alia omnia.

Seruanda erga Superiores.

20 Qui grauem tentationem alicuius nouerit, Superiorem admoneat, vt et ipse, pro paterna in suos cura, ac prouidentia, conuenienti remedio possit occurrere.

21 *Quæ a Superioribus circa administrationem agenda sunt, nemo curiose ab alijs exquirat, aut coniecturam faciendo de ijs sermonem misceat; sed vnusquisque sibi, ac muneri suo attendens, quicquid de se, atque alijs constituendum erit, tamquam de manu Dei expectet.*

22 *Omnes caput aperiant suis Superioribus, & Sacerdotibus ij, qui Sacerdotes non sunt: discipuli etiam suis præceptoribus Vnusquisque autem Superiores alloquatur magna cum reuerentia: is vero, quem Superior alloquitur, aut reprehendit, humiliter, & sine interpellatione audiat.*

23 *Si cui a Superiore denegatũ aliquid fuerit, alitũ Superiorem ne adeat super ea re, quin ei aperiat, quid sibi ab alio fuerit responsum, & quas ob causas negatum.*

24 *Cui fuerit alicuius rei cura cõmissa, si impedimentum aliquod interuenerit, mature admoneat aliquem ex Superioribus, vt prouideat.*

25 *Nemo cum ex vno loco in alium proficiscitur, quicquam secum asportet sine facultate Superioris.*

26 *Extra tempora recreationi assignata, hac ratione silentium seruandum est, vt nemo loquatur, nisi obiter*

& perpaucis, aut de rebus necessarijs, præsertim in Ecclesia*, Sacristia, &* Refectorio*: in missa vero, concione, mensa, lectionibus, & disputationibus, si quid priuatim dicere necesse erit, breuissime, & submissa voce suggeratur.*

Par. I c. 4. §. 4. & lit. A. 27 Nemo *præter eos, qui a Superiore deputati fuerint, loquatur cũ ijs, qui in prima probatione versantur: excipiuntur tamen vsitatæ salutationes, quas cum alij alijs obuij fiunt, charitas religiosa exigit.*

28 Omnes *demissa voce, vt religiosos decet, loquantur: nullusque cum alio contendat; sed si qua in re nobis est diuersa sententia, eaque videtur manifestanda, rationes modeste, & cũ charitate afferantur, eo animo, vt suus veritati sit locus, non vt in ea re superiores videantur.*

29 *Qui facultate accepta ægrotos inuisent, non solum demissa voce loquantur, sed tanta etiam moderatione, vt illis molesti non sint, atque de ijs agant, quæ & exhilarare, & consolari ægrotos, circunstantesque ædificare in* Domino *poßint.*

Par. 10. §. 11. 30 Caueant *sibi omnes ab illo affectu, quo altæ de alijs nationibus sinistre sentire, aut loqui solent, quin potius & bene sentiant, & peculiari*

affe-

affectu diuersas a sua nationes prose-quantur in Domino: ac proinde nemo bella, contentionesve inter Christianos principes in colloquium inducat.

31 *Nemo præter eos, quibus per Superiorem licet, quicquam alijs iubeat, aliosve reprehendat.*

32 *In alterius officium nemo se ingerat; in locum vero alieno ministerio deputatum nullus ingrediatur sine facultate Superioris, aut præfecti illius loci, in rebus necessarijs.* Par. 4. c 10. §. 6.

33 *Nemo in alienum cubiculum ingrediatur sine generali, aut speciali Superioris facultate: quod si aliquis intus sit, non prius aperiat ostium, quam post pulsum audiat, ingredere; & tamdiu aperta sit ianua, quamdiu intus vna fuerint.* Par. 3. c 1. lit. D.

34 *Vt ea, quæ religiosos decet, grauitas, & modestia retineatur, nemo alium etiam ioco tangat, præterquam in signum charitatis amplexando, cũ quis aut abit, aut redit peregre.*

35 *Nemo dum mensæ accumbit, cuiquam ex nostris, præterquam ei Superiori, qui præest toti Domui, aut Collegio, caput aperiat. Et cum aliquid in mensa cuiquam deest, is qui illi aßidet, admoneat eum, qui ministrat.*

36 *Domi nemo loquatur cũ externis,* Seruanda erga extra

aut alios ad id vocet sine facultate generali, aut particulari Superioris.

37 *Nemo cuiusquam externi ad domesticum, aut domestici ad externum mandata deferat, aut litteras, inscio Superiore: seculares autem rumores, qui foris audiuntur, ne temere, & sine fructu narrentur.*

38 *Nemo quæ domi acta vel agenda sunt, externis referat, nisi Superiori id probari intelligat. Constitutiones vero, aliosve huiusmodi libros, aut scripta, quibus Societatis institutum vel priuilegia cõtinentur, non nisi ex Superioris expresso consensu ijs cõmunicet.*

39 *Nemo scriptas dabit, aut mittet cuiquam externo, vel domestico instructiones spirituales, aut meditationes, nec exercitia spiritualia Societatis alicui communicabit, nisi a Superiore id approbetur.*

40 *Nemo ab externis consilium petat sine facultate Superioris.*

Par. 6. c. 3. §. 7. & par. 9. c. 6. §. 4.

41 *Nemo cuiusquam negotij, etiam pij, sine facultate Superioris curam suscipiat, nec ad id operam suam promittat, aut se propensum ostendat: secularia vero negotia, vt quæ sunt a nostro instituto aliena, & vehementer a spiritualibus auocant, multo magis auersari conuenit.*

42 Om-

42 *Omnes, pro ratione sui gradus, data commoda occasione, enitantur pijs colloquijs proximum ad meliora promouere; & consilio, ac exhortatione ad bona opera, præsertim ad confessionem excitare.* Par. 7. c. 4. §. 8. & in Exa. c. 6. §. 4.

43 *Nullus domo egrediatur, nisi quando, & cum quo socio Superiori visum fuerit.* Par. 3 c. 1 §. 3. & in Ex. c. 4 §. 25.

44 *Cum quis facultatem a Superiore petit aliquo eundi, simul etiam aperiat, quo, et cuius rei causa ire velit, præsertim si prælatus, aut alius vir primarius conueniendus sit; eademque die referat eidem, quid egerit, sicut ipsũ velle intelliget, et res postulauerit.*

45 *Ingressuri, egressuriue domo, tintinabulum nec vehementius, nec crebrius pulsent, quam par est. Nemo autem nisi consueta domus ianua egrediatur, vel ingrediatur.*

46 *Qui domo egrediuntur, signabũt sua nomina, quæ prope ostium domus in tabula descripta sunt, & admonebunt ianitorem, quo sint profecturi.*

47 *Omnes ante noctem, qui foris sunt, se domum recipiant, nec egrediẽtur ante lucem sine facultate Præpositi, vel Rectoris.*

48 *Cum quis iter faciens transit per locum, vbi Domus aut Collegium*

Societatis sit, ad aliud hospitium ne diuertat, eiusq; qui illic praeest, obedientiae subsit in omnibus, sicut et reliqui, qui in eadem Domo, vel Collegio commorantur. Quod si quis etiam ad negotia tractanda venerit, ea non nisi ex eiusdem consilio, ac directione tractabit.*

* Cā.13. Cong.3.

49 Singuli has regulas, & officiorū suorum habeant atque intelligant, sibique faciant familiares, ac earum memoriam mensibus singulis eis legendis, vel audiendis renouent: qui tamen peculiaria ministeria Coadiutorū obeunt, eas, quae ad ipsorū officia pertinent, singulis hebdomadis repetant.*

Par. 4. c. 10. lit. F.

REGVLAE MODESTIAE.

1 IN conuersatione nostrorum illud in vniuersũ dici potest, vt in omnibus externis actionibus appareat in nostris modestia, & humilitas coniuncta cum religiosa maturitate: speciatim autem hæc obseruanda erunt. Par. 3. c. 1. §. 4.

2 Caput huc illuc leuiter non moueatur, sed cum grauitate, vbi opus erit: & si opus non sit, teneatur rectũ cum moderata inflexione in partem anteriorem, ad neutrum latus deflectendo.

3 Oculos demissos vt plurimum teneant, nec immoderate eos eleuando, nec in hanc, aut illam partem circumflectendo.

4 Inter loquendum cum hominibus præsertim alicuius auctoritatis, non defigatur aspectus in eorum vultus, sed potius sub oculos.

5 Rugæ in fronte, ac multo magis in naso euitentur, vt serenitas exterius cernatur, quæ interioris sit indicium.

6 Labia nec nimis compressa, nec nimium diducta.

7 Tota facies hilaritatem potius

præ se ferat, quam tristitiam, aut aliũ minus moderatum affectum.

8 *Vestes sint mundæ, & cum religiosa decentia compositæ.*

9 *Manus, si non in sustinenda veste occupentur, decenter quietæ teneantur.*

10 *Incessus sit moderatus sine notabili festinatiõe, nisi necessitas vrgeret: in qua tamen, quantum poterit, decoris ratio habeatur.*

11 *Omnes denique gestus, ac motus eiusmodi sint, qui apud omnes ædificationem pariant.*

12 *Si plures simul erunt, ordinem præscriptum a Superiore, bini, vel terni incedendo, seruent.*

Par. 3. c. 1. §. 4. 13 *Si loquendum fuerit, meminerint modestiæ, & ædificationis tum in verbis, tum in ratione, ac modo loquendi.*

INSTRVCTIO AD REDdendam conſcientiæ rationem iuxta morem Societatis.

Ntelligāt ſinguli, dū rationem conſcientiæ ſunt reddituri, quanti momēti Pater Noſter ſanctæ memoriæ Ignatius id duxerit ad maiorem Diuinæ bonitatis gloriā; vt ſubditi magis in ſpiritu cum gratia vlteriori proficiant, ac tanto maiore cum diligentia, amore & ſolicitudine iuuari, & a periculis conſeruari poſſint, vt quæ in Examine & Conſtitutionibus toties cōmendātur, et regula 40. ſummarij conſtitutionum præſcribuntur de reddenda ratione conſcientiæ, exacte ſeruentur. Proinde vnuſquiſque magna cum puritate, ſub ſigillo confeſſionis, aut ſecreti, aut quacumque ratione ei placuerit, & ad maiorem ipſius conſolationem fuerit, totam animam ſuam integre manifeſtam faciat, nullam rem celando, qua Dominum vniuerſorum offenderit, poſt vltimam rationem redditam conſcientiæ; vel certe aperiat eos defectus, qui magis

In Ex. c. 4. §. 36.

Ibidem §. 37.

ab eo tempore grauant ipsius animam.

Capita vero, quibus conscientiæ ratio reddi debet, hæc fere erūt: ex quibus cum ea retulerint, quæ ad plenam sui manifestationem dicenda putauerint, petāt a Superiore, vt eos interrogando iuuet, ac suppleat, si quid esse iudicet, quod ad maiorem Dei gloriam & suorum notitiam scire velit.

1 *An viuat contentus iuxta suam vocationem.*

2 *Quomodo se habeat circa obediētiam etiā intellectus, paupertatem, castitatem, & vsum aliarum virtutum, & quarum præcipue studio intentus sit.*

3 *An sentiat aliquas animi perturbationes, aut tentationes molestas, & de facilitate seu difficultate, et modo eis resistendi, et ad quos affectus, vel peccata sit magis propēsus et incitatus.*

4 *An contra constitutiones, vel regulam aliquam, vel ordinationem Superiorum firmum iudicium habuerit, vel contra eam disputauerit.*

5 *Quid sentiat de ipso instituto Societatis, & medijs, quibus illa vtitur ad suum finem consequendum, & quē experiatur in se Zelum animarum.*

6 *Quomodo spiritualibus rebus sit affectus, quantum temporis orationi*

tribuat,

tribuat, & num vocali, an potius mentali iuuetur, & vtri plus temporis tribuat, et quem modū in orando teneat.

7 *Num in vsu rerum spiritualium consolationem & deuotionem habeat, an vero contra desolationem, ariditatem, et vagationem animi patiatur, et quomodo in ijs se gerat.*

8 *De fructu, quem ex communione, confeßione, examine, præsertim particulari, & alijs exercitijs spiritualibus percipiat.*

9 *Num post vltimam rationem cōscientiæ, quam reddidit, maiorem an minorem fructum fecerit, et quem animum experiatur ad perfectionem consequendam.*

10 *Quomodo obseruet, quæ ex constitutionibus, et regulis tū communibus, tum officij sui ad eum pertinent.*

11 *De mortificationibus, pœnitentijs, & alijs exercitationibus, quæ faciunt ad spiritus profectum; & in specie de præparatione ad iniurias, et ad alia, quæ ad Christi crucem pertinent, ferenda, atque de eorū desiderio.*

12 *De socijs, & quomodo ex eorum conuersatione proficiat in Domino, & an alicui plus sit familiaris, quam alijs.*

13 *An auersionem animi sentiat ab*

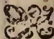
aliquo, & an offensus sit in aliquo a Superioribus, vel officialibus, vel quauis alia persona, & quomodo sit affectus erga Superiores.

14 *An tētationes aliquas sit passus, quas alij intellexerint, præsertim circa vocationem.*

CATA-

CATALOGVS MISSARVM & orationum, quæ nostris præscribuntur.

SACRA IVXTA *nostrum institutum a Sacerdotibus Societatis ordinarie facienda.*		ORATIONES *iuxta nostrum institutum, ab ijs, qui Sacerdotes non sunt, ordinarie faciendæ.*
Singulis annis.		Singulis annis.
1 IN *principio cuiusq; anni vnusquisque Sacerdos Missam celebret pro nostra Societate.*	Par.10 §.1.	ET *singuli, qui Sacerdotes nō sunt, ad eandem intentionem integrum Rosariū Dominæ nostræ, videlicet centū quinquaginta Aue Maria, & quindecim Pater noster, aut tres coronas recitēt.*
2 *Singulis annis præscripto die, in quo memoria fundationis Collegij, vel Domus fit, Missa cum sollemnitate pro fundatore proprij Colle-*	Par.4 c.1.§. 2. & Cā.18 Congr.3.	*Et singuli, qui Sacerdotes non sunt ad eandem intentionem vnam coronam, aut tertiam partem Rosarij recitent.*

ij, vel Domus, & beneficatoribus viuis, & defunctis celebre tur; & reliqui Sacer dotes, qui in Collegio, vel Domo habitauerint, pro eisdem sua sacrificia offerant.

Singulis mẽsibus.

3 *In principio cuiusque mensis vnusquisq; Sacerdos Missam celebret pro nostra Societate.* Par.10 §.1.

4 *Initio cuiusque mensis omnes Sacerdotes, qui in Collegio, vel Domo fuerint, pro fundatore proprij Collegij, vel Domus, & benefactoribus viuis, et defunctis semel Missæ sacrificium offerat.* Par 4. c.1.§. 2.

Singulis hebdomadis.

5 *Singuli Sacerdotes pro illis de So-* Can. 11, Cõgr.3.

Singulis mẽsibus.

Et singuli, qui Sacer dotes non sunt, ad eandem intentionem tertiam Rosarij partem, aut vnam coronam recitent.

Et singuli, qui Sacer dotes non sunt, ad eandem intentionem vnam coronam, aut tertiam Rosarij partem recitent.

Singulis hebdomadis.

Et singuli, qui Sacer dotes non sunt, ad

ean-

cietate, qui extra Prouinciam moriuntur, semel in quauis hebdomada Missæ sacrificium offerant.		*eandem intentionem vnam coronam, aut tertiam Rosarij partem recitent.*
6 *Singulis hebdomadis, vbicunque fuerint decem, vel pauciores Sacerdotes, pro nostra Societate, vna Missa a designato a Superiore dicetur; duæ vero, si fuerint plures, quam decem; tres autem, si fuerint plures, quam viginti; & ita deinceps in reliquis decadibus, si numerus Sacerdotũ fuerit maior.*	Par. 10 §. 1.	*Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, in quauis hebdomada ad eandem intentionem septem Pater noster, & septẽ Aue Maria recitent.*
7 *Singulis hebdomadis pro benefactoribus viuis, & defunctis propriæ Domus, vel Collegij præter eas, quæ pro fundatore dicũtur, vna, aut duæ, aut plures Missæ pro numero Sacerdotum offerãtur,*	Par. 7. c. 4. §. 4.	*Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, in quauis hebdomada ad eandem intentionem septem Pater noster, & septem Aue Maria recitent.*

Et

seruando ordinẽ modo prædictum.		
8 *Singulis hebdomadis Missa semel pro fũdatore proprij Collegij, vel* Domus, *& benefactoribus viuis, & defunctis a designato a Superiore celebretur.*	Par.4. c.1.§.1.	*Et vnus ex ijs, qui Sacerdotes non sunt, a Superiore designatus, ad eandẽ intentionem vnã coronã, aut tertiam partem Rosarij recitet.*
9 *In* Domibus *& Collegijs, quæ saltem uiginti ex nostris alere possunt, etiã si nõ habeant propriũ fundatorem, fiant pro ijs viuis & defunctis, qui eorum fundationem notabiliter adiuuerunt, eadem sacra quæ pro fundatoribus ordinarie fieri solent.*	Par.4. c.1.lit. E.	*Et singuli, qui Sacerdotes nõ sunt, ad eãdem intentionem pro eisdem facere debent easdẽ orationes, quæ pro fundatoribus ordinarie fieri solent.*
Sacra ab eisdem extraordinarie facienda.		Orationes ab eisdẽ extraordinarie faciendæ,
10 *Cum primum Societas in Collegij alicuius possessionem venerit, quili-*	Par.4. c.1.§.4.	*Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, ad eandem intentionem Rosarium integrum*

bet Sacerdos ter sacrum faciat pro superstite fundatore ipsius, ac benefactoribus.		*aut tres coronas recitent.*
11 *Cum ex hac vita idē fundator excesserit, singuli Sacerdotes ter sacrum pro animabus illius & benefactorum faciant.*	Par. 4. c. 1. §. 4	*Et singuli, qui Sacerdotes nō sunt, ad eādem intentionem Rosarium integrū aut tres coronas recitēt.*
12 *Idem iudicium erit de Communitatibus, vel Rebusp. quæ non moriuntur: fient enim tria sacra pro viuentibus, & tria pro defunctis earum. Sic etiam faciendū, quādo plures simul fundationē constituunt.*	Par. 4. c. 1. lit. D & E.	*Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, integrum Rosarium, aut tres coronas pro viuentibus Cōmunitatibus, & totidem pro defunctis earum recitabunt. Similiter facient, quando plures simul fundationē constituunt.*
13 *Cum primū Societas in alicuius Domus professæ possessionem venerit, quilibet Sacerdos intra illam Prouinciam ter sacrum faciat pro superstite fundatore ip-*	Can. 18. cō gr. 3.	*Et singuli eiusdem Prouinciæ, qui Sacerdotes non sunt, integrum Rosarium, aut tres coronas pro superstite fūdatore, ac benefactoribus; & quando vita functus fue-*

ſius, ac benefactoribus, & quando vita functus fuerit, alia tria ſacra ab eiſdem pro animabus illius & benefactorũ fiãt.

fuerit, alterum Roſarium integrũ, aut tres coronas pro animabus illius, ac benefactorum recitent.

14 Pro *Communitatibus vero, & pluribus, qui ſimul* Domus *profeſſæ fundationem conſtituunt, fiant intra eandem* Prouinciam, *quæ de* Collegijs *dicta ſunt, num.* 10. 11. & 12.

Par. 4. c. 1 §. D. & E.

Et ſinguli eiuſdẽ Pro*uinciæ, qui* Sacerdo*tes non ſunt, ad eandem intentionem faciant quæ de* Colle*gijs, eiſdem numeris dicta ſunt.*

15 In Domo, *vel* Collegio, *vbi quis de* Societate *deceſſerit, ſinguli* Sacerdotes *pro eo tria ſacra, in alijs vero* Prouinciæ *locis duo ſacra faciant.*

Can. 11. Cõgr. 3.

Et *ſinguli eiuſdem* Domus, *aut Collegij, qui Sacerdotes non ſũt, pro eo tres coronas, aut tres partes* Roſarũ, *pro alijs vero eiuſdẽ* Prouinciæ *duas coronas, aut duas partes* Roſarij *recitent.*

16 *Cum de obitu cuiuſque noſtrorum, qui extra* Prouinciã *obijt, ſignificatur per*

Can. 11. Cõgr. 3.

Et ſinguli, qui Sacer*dotes non ſunt, in ſuis orationibus illius animam* Deo cõ-

men-

vniuersam Societatem, omnes Sacerdotes in Missis illius animam Deo commēdent; pro cuiusq; deuotione.

mendēt, pro cuiusq; deuotione.

17 Omnes Sacerdotes curent, iuxta constitutiones, frequenter orare pro vniuersa Ecclesia, ac pro iis præsertim, qui maioris sunt momenti ad eius vniuersale bonum, cuiusmodi sunt Principes Ecclesiastici, & seculares, & alii, qui multum prodesse, vel obesse bono animarum possunt; & pro amicis, & benefactoribus viuentibus, & vita functis, & pro aliis, in quorum auxilium peculiariter ipsi, & reliqui de Societate in variis locis inter fideles, & infideles incumbunt,

Par. 7 c. 4. §. 3. & lit. A.

Et omnes, qui Sacerdotes non sunt, idem iuxta constitutiones curare debent.

& etiam pro male affectis erga nostram Societatem.

Par.10 lit. B.

Sacra ex præscripto P. N. Generalis ab vnoquoque Sacerdote Societatis ordinarie facienda.

18 *Vnusquisq; Sacerdos singulis mensibus duo sacra faciat, alterũ pro Indijs, & gentium conuersione: alterũ pro regionibus Septẽtrionalibus, & hæreticorum reductione, & in alijs sacrificijs, & orationibus eadẽ Domino commendabit.*

19 *Singulis hebdomadis vnusquisque Sacerdos sacrũ vnũ*

Orationes ex præscripto P. N. Generalis a singulis, qui Sacerdotes nõ sunt, ordinarie faciendæ.

Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, vnã coronam, aut tertiã partem Rosarij pro Indijs, & gentium conuersione, & alteram coronam, aut tertiam Rosarij partem pro regionibus Septemtrionalibus, & hæreticorum reductione recitent, & in alijs orationibus eadem Domino commendabunt.

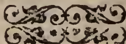
Et singuli qui Sacerdotes non sunt, ad eandem intentionem vnam coronam, aut

ter-

ad intentionem Reuerendi Patris Nostri Generalis faciat, & in aliis sacrificiis, & orationibus eandem Domino commendabit.

tertiam Rosarii partem recitent, & in aliis orationibus eandem Domino commendabunt.

Non intendimus per ea, quæ superius recensentur, excludi reliqua sacra, & orationes omnes, quæ pro occurentibus necessitatibus a Superioribus imponi ad tempus solent.

REGVLAE PERE-grinorum.

1 *PErsuadeant sibi, peregrinationis finem non tam esse corporis defatigationem, & vt multum iter conficiant, quam vt ex ea fructum aliquem spiritualem percipiant, atque ex eo fine, & iter ipsum, & ceteros peregrinationis labores moderentur.*

2 *Litanias simul omnes quotidie in ipso itineris ingressu, vel itinerarium dicent, nec orationẽ, & consueta examina prætermittant, & alias etiam regulas obseruent, quantum ratio itineris permittit.*

3 *Studeant frequenti oratione, & meditatione comitem itineris sibi Christum facere; & colloquiis interdum piis, & religiosis, ac lectione alicuius libri pii molestias itineris leuare poterunt: quod si cum externis in via, aut in hospitiis egerint, meminerint pro ratione sui gradus, habita ratione temporis & personarum, sermones de rebus spiritualibus inducere, & fructum aliquẽ, quoad poterunt, efficere.*

In Ex. c. 4 § 11. 4 *Eleemosynas simpliciter pro Christi amore petant, vt omni spe illa abiecta, quam in pecuniis, & rebus creatis*

habere poßint, integre vera cum fide, & ardenti amore eam in suo creatore, ac Domino constituant, memores a Christo Domino Apostolos sine sacculo, & pera missos, ipsum etiam Dominum non habuisse, vbi caput suum reclinaret.

5 *Indigentia, & penuria rerum corpori necessariarum probari exoptent, vt ad incommoditatem cibi, somniue capiendi libenter assuefiant:*[a] *iniurias vero, illusiones, & opprobria, quæ illis in itinere inferri contigerit, patienter cum Dei gratia ferant, gaudeantque, materiam præberi sibi imitandi aliquo modo Christum Dominum, eiusque vestibus, atque insignibus seipsos induendi.* In Ex. c. 4. §. 12. & 26. a Ibid. §. 44.

6 *Qui maioribus pollent ad viam peragendam viribus, eos, qui sunt infirmiores, subsequi & non præcedere debent, & iter cuiusque diei horum debilium infirmitate commensuretur: quod si quis viribus destitueretur, iumento, aut alia ratione iuuari debet: qua in re non qualitatis personarum, sed neceßitatis, & caritatis fraternæ ratio est habenda.*

7 *Si quis in morbum incideret, ita vt vlterius progredi non posset, nec expediret reliquos ibi moram tra-*

here, si vicinũ esset Collegium, aut Domus Societatis, eo esset æger (si modo morbus patiatur) deducendus: alioqui aliquis ex nostris illi erit socius relinquẽdus, vt consolationi ei sit, & auxilio: ægro autẽ uiribus restituto, cœptum iter ambo prosequentur.

8 *Si in via ab honesto, & pio amico inuitarẽtur, posset, qui præest, hospitalitatis beneficium admittere. tũc autem curare debent verbis, & religioso exemplo hospites ædificatos in* Domino *relinquere.*

9 *Eiusdem ædificationis, & exempli in omnibus hospitiis meminisse debent: sobrietatis etiam in mensa, & modestiæ in conuersatione numquam obliuiscantur.*

10 *Cum in itinere ad* Collegia, *vel* Domos *Societatis diuertent, studeant omnes bonum ædificationis odorem exemplo vitæ, ac morum nostris relinquere.* De *rebus vero aut personis aliorũm.*Collegiorum, *aut* Domorum *nihil loquantur, aut tractent, nisi ad ædificationem.*

11 *Si transierint per locum, vbi* Do*mus, aut* Collegium Societatis *sit, nihil ab externis nec pro se, nec pro aliis petant, aut accipiant sine facultate Superioris eiusdem* Domus, *vel* Collegii.

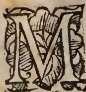
12 Omnes

11 *Omnes alii, qui iter faciunt ex nostris equites, aut pedites, has regulas peregrinorum suo modo, quantum fieri potest, etiam seruent: & tam peregrini, quam reliqui, qui iter faciunt, patentes litteras sui Superioris habere curent.*

DE OBEDIENTIÆ virtute Epiſtola N. P. Ignatij.

IGNATIVS LOIOLA Fratribus Societatis Iesv, qui ſunt in Luſitania gratiam, & amorem Chriſti Domini ſempiternum.

Agnam animi voluptatẽ capio, fratres in Chriſto cariſſimi, cum affertur ad me, quam acri ſtudio conatuq; ad ſummam virtutis, ac diuini obſequij perfectionẽ enitamini, beneficio illius, qui vos, vt ad hoc vitæ inſtitutũ vocauit, ſic in eodem pro ſua clementia retinet, dirigitque ad beatum finem, ad quem, qui ſunt ab ipſo electi, perueniunt. At*que ego ſane cum vos omnibus donis ornamentiſque ſpiritalibus perfectos, tum vero (quod alias ex me cognouiſtis) in primis obedientiæ virtute præſtantiſſimos eſſe cupio: idque non ſolum ob eximia quædam, ac ſingularia eius bona, quæ tot, tamque illuſtribus ſacrarum litterarum teſtimonijs, atq; exemplis, in teſtamento æque nouo, ac*

veteri comprobantur, sed etiam quod (vt est apud sanctum Gregoriũ) Obedientia sola virtus est, quæ virtutes cæteras menti inserit, insertasque custodit. Hæc dum floruerit, florebunt proculdubio reliquæ, edentq; fructus, quales & ego in animis vestris expto, & suo iure postulat is, qui humanum genus neglectæ obedientiæ scelere afflictũ, ac perditum, salutari ipsemet obedientia reparauit, Factus obediens vsque ad mortem, mortem autem crucis. Ab alijs religiosis ordinibus facilius patiamur superari nos ieiunijs, vigilijs, & cetera victus, cultusque asperitate, quam suo quique ritu, ac disciplina sancte suscipiunt: vera quidem, ac perfecta obedientia, abdicationeque voluntatis, atque iudicij maxime velim, fratres carißimi, esse conspicuos, quicunque in hac Societate Deo Domino nostro deseruiunt; eiusdemque Societatis veram, germanamque sobolem hac quasi nota distingui, qui numquã intueantur personam ipsam, cui obediunt, sed in ea Christum Dominum, cuius causa obediunt. Siquidem Superiori, nec si prudentia, bonitate, ceterisve quibuslibet diuinis donis ornatus, instructusque sit, propterea obtemperandum est; sed ob id solum, quod vi

Lib. 35. Moral. c. 10.

Ad Philipp. 2.

ces gerat Dei, eiusdemque auctoritate
Luc. 10. *fungatur, qui dicit, Qui vos audit, me audit; & qui uos spernit, me spernit: nec cõtra siue cõsilio, aut prudẽtia minus valeat, quidquã iccirco de obediẽtia remittẽdũ, quatenus ille Superior est; quãdo illius personã refert, cuius sapientia falli nõ potest, supplebitq; ipse, quidquid ministro defuerit: siue probitate, aliisq; ornamẽtis careat, siquidem disertis verbis Christus Dominus*
Matthæ. 23. *cũ dixisset, Super Cathedrã Moysi sederunt Scribæ, & Pharisæi; protinus addidit, Omnia ergo, quæcunque dixerint vobis, seruate, & facite; secundũ opera vero eorum nolite facere. Quocirca sedulo vos in eam curam, atque exercitationem incumbere cupio, vt Christum Dominũ in Superiore quolibet agnoscere studeatis, in eoque diuinæ Maiestati reuerentiam, atque obedientiam summam cum religione præstare. Quod vobis minus mirum videbitur, si animaduerteritis præceptum esse ab Apostolo, vt Superioribus etiã secularibus, ethnicisque pareamus, vt Christo, ex quo omnis potestas bene instituta descendit: sic enim scribit ille*
Cap. 6. *ad Ephesios, Obedite Dominis carnalibus cum timore, & tremore in simplicitate cordis vestri, sicut Christo, non*

ad ocu-

ad oculum seruientes, quasi hominibus placentes, sed vt serui Christi facientes voluntatem Dei ex animo, cum bona voluntate seruientes, sicut DOMINO, *& non hominibus.* Atque *hinc existimare poteritis ipsi, cum se religiosus quispiam regendum, ac moderandum alteri tradidit, non solum vt Superiori, sed etiam nominatim vt Christi partes agenti; quo illum loco apud animum suum habere, vtrum vt hominem, an vt Christi vicarium debeat intueri.* Iam vero illud etiam vobis clare compertum esse, ac in animis vestris penitus insidere vehementer cupio, infimam, & valde imperfectam esse primam illam obedientiæ formam, quæ mandata dumtaxat opere exequitur; nec virtutis nomine dignã nisi ad alterum gradũ ascendat, qui voluntatem Superioris suam efficiat, & cum ea ita concordet, vt non solum in effectu executio appareat, verum etiam in affectu consensio; sicque idem velit vterque, idem nolit. Atque propterea in sacris literis legimus, *Melior est obedientia, quam victimæ;* (1. Regum 15.) siquidẽ (vt S. Gregorius docet) *Per victimas aliena caro, per obedientiam vero voluntas propria mactatur.* (Libr. 35. Moral. c. 10.) quæ quidẽ pars animi, quoniam est adeo præstãs,

sic fit, vt eius oblatio Domino, *ac* Crea*tori nostro per obedientiam facta magni sit æstimanda. Quanto in errore, quamque periculoso versantur, non dico solum ii, qui in iis, quæ ad carnem, et sanguinem pertinent, sed illi etiã, qui in rebus alioquin admodum sanctis: ac spiritalibus, vt ieiuniis, precationibus, aliisve quibusuis pietatis operibus, fas putant a præscripto Superioris ac voluntate discedere. Audiat quod sapienter adnotat* Caßianus *in* Collatione Danielis Abbatis: *Vnum sane, inquit, atque idem inobedientiæ genus est, vel propter operationis instantiam, vel propter otii desiderium, senioris violare mandatum; tamque dispendiosum est pro somno, quam pro vigilia,* Monasterii *statuta conuellere: tantum denique est* Abbatis *transire preceptum, vt legas, quantum si contemnas, vt dormias. Sancta fuit actio* Marthæ, *sancta contemplatio* Magdalenæ, *sancta pœnitentia & lacrimæ, quibus pedes* Christi Domini *rigabantur: sed hæc omnia nimirum oportuit fieri in* Bethania, *quam vocem domũ obedientiæ interpretantur; vt ea re, quemadmodum ait* S. Bernardus, *nobis significare voluisse* Dominus *videatur,* Nec *studium bonæ actionis, nec*

Coll. 4. cap. 20.

In Serm. ad milit. templ. c. 13.

otium

otium sanctæ contemplationis, nec lacrimam pænitentis, extra Bethaniam illi accepta esse potuiße. Quocirca voluntates vestras, fratres cariβimi, quoad eius fieri potest, omnino deponite: libertatem conditori vestro, quam uobis ipsemet elargitus est, in eius ministris libere tradite, ac dicate: nolite exiguum vestri liberi arbitrii fructũ putare, quod liceat vobis illud, a quo id accepistis, eidem per obedientiam plene reddere. Quod cum facitis, non modo non perditis ipsum, verum etiam augetis, atque perficitis; quippe qui vestras omnes voluntates certiβima rectitudinis regula moderemini voluntate diuina, quam videlicet interpretatur is, qui vobis Dei nomine præsidet. Itaque diligenter illud etiam cauendum est, ne Superioris vllo vmquã tempore volũtatem (quam ducere pro diuina debetis) ad vestram detorquere nitamini: id enim esset non vestram diuinæ conformare, sed diuinam vestræ voluntatis norma regere velle, eiusdem diuinæ sapientiæ ordinem inuertentes. Sane quam magnus est error, & quidem eorum, quos amor sui obcæcauit, obedientes existimare sese, cum Superiorem ad id, quod ipsimet volũt, aliqua ratione pertraxerint. Sã-

... Serm. ... trib. or ... n. eccles. ... Patres ... capitu.

ctū. Bernardū in hac re praclare exercitatum audite, Quisquis, inquit, vel aperte, vel occulte satagit, vt quod habet in voluntate, hoc ei spiritualis pater iniungat; ipse se seducit, si forte sibi quasi de obedientia blandiatur: neque enim in ea re ipse Prelato, sed magis ei Prelatus obedit. Quae cum ita sint, quisquis ad obedientiae virtutem velit peruenire, oportet ad hunc secundum obedientiae gradum ascendat, vt Superioris non solum iussa exequatur, sed etiam eius voluntatem suam faciat, seu potius suam exuat, ut diuinam a Superiore expositā induat. Qui vero se totum penitus immolare vult Deo, praeter voluntatem, intelligentiam quoque, qui tertius & summus est gradus obedientiae, offerat necesse est; vt non solum idem velit, sed etiam vt idem sentiat, quod Superior, eiusque iudicio subiiciat suum, quoad potest deuota voluntas intelligentiam inflectere. Quae vis animi, tametsi non ea, qua volūtas pollet, libertate praedita est, atque ipsa natura fertur eius assensus in id, quod sibi veri speciem praebet; tamen multis in rebus, in quibus videlicet cognitae veritatis euidentia vim illi non infert, potest voluntatis pondere in hanc potius, quam in illam

c
c
c
c
c
c
c
c

la partem inclinari. quæ res cum incidunt, debet, quisquis obedientiam profitetur, inclinare sese in sententia Superioris. Etenim cum obedientia sit quoddam holocaustum, quo totus homo sine vlla prorsus imminutione Conditori suo, ac Domino per manus ministrorum in caritatis igne immolatur; cumque sit eadem renunciatio quædam integra, per quam omni suo iure sponte decedit religiosus, vt diuinæ prouidentiæ, Superioris ductu gubernãdum, ac poßidendum vltro sese addicat, ac mancipet: negari non potest, quin obedientia comprehendat non solum executionem, vt imperata quis faciat, & voluntatem, vt libenter faciat; sed etiam iudicium, vt quæcunq; Superior mandat, ac sentit, eadem inferiori, & recta, & vera esse videantur; quatenus, vt dixi, vi sua potest voluntas intelligentiam flectere. Vtinam hanc mentis, ac iudicij obedientiam, ita & intelligerent homines, & exercerent, vt grata Deo est, ac omnibus, qui in religione viuunt, necessaria. Nã vt in corporibus, globisque cælestibus, vt alius alium afficiat, moueatq;, requiritur, vt certa quadam conuenientia et ordine inferior orbis superiori subijciatur: sic in hominibus, cum al-

ter alterius auctoritate mouetur, quod per obedientiam fit; oportet, vt is, qui ab alterius nutu pendet, subseruiat, & obsecundet, vt virtus ab imperante ad eum deriuetur, & influat. Hæc autem obtemperandi, obsecundandique ratio constare non potest, nisi voluntas, ac iudiciū inferioris cum Superioris voluntate, ac iudicio cōgruat. Iam vero si finis, & causa obedientiæ spectatur, quemadmodum voluntas, ita & iudicium in eo, quod nobis conuenit, decipi potest: ergo sicuti, ne voluntas erret, cum Superioris voluntate coniungitur, sic intelligentia, ne fallatur, ad Superioris intelligentiam conformanda est. Ne *innitaris prudentiæ tuæ, sacræ literæ monent, atq; in rebus etiam humanis censent sapientes, vere prudentis esse, sua ipsius prudentia minime fidere; præsertim in rebus suis, quarum homines animo perturbato fere boni iudices esse non possunt. Quod si in rebus nostris, alterius etiā non Superioris, iudicium, atque consilium nostro anteponendum est; quanto magis ipsius Superioris, cui nos, vt* Dei *vicem gerenti, ac diuinæ voluntatis interpreti moderādos tradidimus?* In *causis vero, personisque spiritalibus eo maior etiam cautio proculdu-*

Prouer-
bior. c. 3.

bio

bio est necessaria, quo grauius est spiritalis viæ periculum, cum sine frenis cõsilij discretionisve in ea decurritur. Qua de re commode Caßianus in Collatione Abbatis Mosi ait, Nullo alio vitio tam præcipitem diabolus monachum pertrahit ac perducit ad mortẽ, quam cum eum neglectis consilijs seniorum, suo iudicio persuaserit, definitionique confidere. Præterea, nisi hæc obedientia iudicij existat, fieri nõ potest, vt vel consensus uolũtatis, vel executio talis sit, qualem esse oportet: natura enim ita comparatum est, vt animi nostri vires, quæ appetitiuæ dicuntur, sequantur apprehensiuas, & nisi adhibita vi, voluntas, iudicio repugnante, diu obtemperare non poterit. Quod si forte quis aliquo temporis spatio obediat per communem illã apprehensionem, qua cẽsetur, perperã etiam præcipienti parendum esse; certe id stabile, ac fixum esse non potest, atque ita perseuerantia deficit, vel saltem obedientiæ perfectio, quæ in promptè, & alacriter obediendo consistit: non enim ibi potest esse alacritas, ac diligentia, vbi est animorum, sententiarumque dissensio: perit etiam exequendi studium, & celeritas, cum ambigitur, expediat, nec ne, facere quod

Coll. 2. cap. 11.

iubemus: perit celebris illa obedientiæ cæca simplicitas, cum apud nos ipsos in quæstionem vocamus rectene præcipiatur, an secus; atque etiam fortasse damnamus Superiorem, quod ea mãdet, quæ nobis nõ ita iucunda sunt: perit humilitas, quoniã et si ex altera parte paremus, ex altera tamen nosmetipsos Superiori præferimus: perit in rebus arduis fortitudo: perit deniq; (vt sũmatim cõplectar) virtutis huius vis omnis ac dignitas: succedunt autẽ in eorum locum dolor, molestia, tarditas, lassitudo, obmurmurationes, excusationes, aliaque vitia non sane leuia, quibus obedientiæ pretium, ac meritum prorsus extinguitur. Itaque sanctus Bernardus, de ijs, qui grauiter ferunt imperata minus sibi suauia; sic ait, Hæc si moleste cœperis sustinere, si diiudicare Prælatum, si murmurare in corde; etiam si exterius impleas, quod iubetur, non est hæc virtus patientiæ, sed velamentum malitiæ. Quod si pax, & tranquillitas animi quæritur: certe hac non fruetur is, qui habet intra sese causam perturbationis, atque tumultus, dissensionem videlicet iudicij proprij ab obedientiæ lege... Atque iccirco, tuendæ concordiæ causa, quæ Societatis omnis

Serm. 3. de Circuncisione.

nis

nis est vinculum, tantopere hortatur Apostolus, vt id ipsum omnes sapiant, & dicant; nimirum vt consentientibus & iudicijs, & voluntatibus, mutuo foueantur, & conseruentur. Iam si vnum eundemque oportet esse membrorum sensum, & capitis; facile cernitur, vtrum sit aequius, caput membris, an membra capiti consentire. Atque ex his quidem, quae dicta sunt hactenus, satis apparet, obedientia iudicij quam sit necessaria. Quam vero sit eadem ipsa perfecta, grataque Domino, inde primum ostenditur; quod per eam praestantissima pars hominis, ac pretiosissima Domino consecratur: deinde quod obediens ita sit holocaustum viuum, gratumque Maiestati diuinae, cum nihil sui met omnino retineat: postremo quod magna est huius certaminis difficultas; frangit enim sese Dei causa obediens ipsemet, resistitque naturali propensioni, quae omnibus hominibus insita est ad suam complectendam, sequendamque sententiam. Ex his igitur rebus efficitur, vt obedientia tametsi proprie voluntatem perficere videatur, quippe quam reddit ad nutum Superioris promptam, ac paratam; nihilominus ad intelligentiam quoque ipsam; vt

Ad Rom. 15.
1. Cor. 1. et 2. Cor. 13. & ad Philip. 2.

dixi-

diximus, pertinere debeat, eamque inducere ad sentiendum id ipsum, quod sentit Superior: sic enim fiet, vt omnibus connixi viribus, & voluntatis, & intelligentiæ ad executionem celerem, atque integram veniamus. Videor mihi vos, fratres carißimi, audire dicẽtes; de virtutis quidem huiusce neceßitate iam non ambigere, illud vero, vt cognoscatis vehementer optare, quo pacto ad eius perfectionem peruenire poßitis. Huic ego quæstioni cum Sancto Leone, ita respondeo. Nihil arduum est humilibus, & nihil asperum mitibus: modo non desit vobis humilitas, non desit mansuetudo; non vtique deerit Deo benignitas ad vos adiuuandos, vt quæ sibi promisistis, ea præstare poßitis animo non solum æquo, sed etiam libenti: Præterea vobis tria nominatim propono, quæ ad obedientiam iudicij comparandam multum iuuant. Primum illud est, vt, quemadmodũ initio dixi, non intueamini in persona Superioris hominem obnoxium erroribus, atque miserijs, sed Christum ipsum, qui est sapiẽtia summa, bonitas immensa, caritas infinita, qui nec decipi potest, nec vos vult ipse decipere: & quoniam conscij vobismet estis, vos Dei amore iugum obe-

Serm. 5. de Epiphania.

dientiæ

dientiæ ſubiiſſe, vt in Superioris volũtate ſequenda, voluntatem diuinam certius ſequeremini; nolite dubitare, quin pergat fideliſſima Domini caritas, eorum miniſterio, quos vobis præfecit, vos deinceps gubernare, & rectis itineribus ducere. Itaque Superioris vocem, ac iuſſa, non ſecus ac Chriſti vocem excipite; ſiquidem Apoſtolus etiam in hanc ſententiam ſcribens ad Coloſſenſes, cum ad obtemperandum Præpoſitis ſubditos adhortatur, ait, Quodcunque facitis ex animo operamini ſicut Domino, et non hominibus; ſcientes, quod a Domino accipietis retributionem hereditatis, Domino Chriſto ſeruite. Sanctus vero Bernardus; Siue Deus (inquit) ſiue homo vicarius Dei mandatum quodcumque tradiderit, pari profecto obſequendũ eſt cura, pari reuerentia deferendũ, vbi tamen Deo contraria non præcipit homo. Atque ita, ſi non hominem externis oculis, ſed Deum inſpexeritis internis; haud ſane graue fuerit vobis voluntates veſtras, atque iudicia conformare ad eam regulam actionum veſtrarum, quam ipſimet elegiſtis. Altera eſt ratio, vt, quod Superior mandat, vel ſentit, defendere ſemper apud animos veſtros ſtudioſe nitamini, improbare

Cap. 3.

In tract. de præcepto, & diſpenſat. fere initio.

c probare autem nequaquam. atque ad eam ipsam rem proderit bene animatos, affectosque esse ad id omne, quod ipse iusserit: sic enim fiet, non solum vt sine molestia, sed etiã vt cũ voluptate lætitiaque pareatis: nã (vt est apud Sanctum Leonem) Non dura ibi necessitate seruitur, vbi diligitur quod iubetur. Postrema subijciendi iudicij ratio est cũ facilior, tutiorque, tum etiam apud sanctos Patres in more posita; vt statuatis vobiscum ipsi, quidquid Superior præcipit, ipsius Dei præceptum esse, & voluntatem: atque vt ad credenda, quæ catholica fides proponit, toto animo assensuq; vestro statim incumbitis, sic ad ea facienda, quæcumque Superior dixerit, cæco quodã impetu voluntatis parendi cupidæ sine vlla prorsus disquisitione feramini. Sic egisse credendus est Abraham, filium Isaac immolare iussus: sic noui testamẽti tempore aliqui e sanctis Patribus ijs, quos cõmemorat Cassianus, vt Ioãnes Abbas, qui, quod erat ei imperatum, non reputabat vtilene esset, an inutile; vt cum aridum lignum tanto, ac tam diuturno labore per annum irrigauit: nec vtrũ fieri posset, nec ne; vt cum conatus est tam ex animo ingens saxum solus dimouere loco, quod

Sarm. 4. de ieiunio septimi mensis.

Gen. 22.

Lib. 4. c. 24. et 26.

ne multi quidem simul homines impellere potuissent: quod obedientiæ genus ipsis interdum miraculis diuinitus cõprobatũ videmus. Nã *(vt alios taceã, quos ipsi non ignoratis)* Maurus S. Be*nedicti discipulus, mandato Superioris lacum ingressus, nec mersus est: alius quidã a Superiore iussus, leænam ad se ducere, illã cepit, atq; perduxit. Est igitur hæc ratio subijciendi proprij iudicij, ac sine vlla quæstione sanciẽdi, & collaudandi apud se quodcunq; Superior iusserit, non solũ sanctis viris vsitata, sed etiã perfectæ obedientiæ studiosis imitanda omnibus in rebus, quæ cum peccato manifesto coniunctæ non sunt.* Nec tamen iccirco *vetamini, si quid forte vobis occurrat a Superioris sentẽtia diuersũ, idq; vobis (consulto suppliciter* Domino *) exponendũ videatur, quominus id ad Superiorẽ referre possitis: verũ in hac re, ne vos amor vestri, iudiciũq; decipiat, illa cautio est adhibenda, vt animo sitis, & ante, & post relationẽ æquissimo, nõ solũ quod pertinet ad eam rem, de qua agitur, vel suscipiendam, vel deponendam; sed etiam ad approbandum, rectiusque putandum quidquid Superiori placuerit.* Atque *hæc quæ de obedientia diximus, æque priuatis erga proximos*

Grego. 2. dialog. c. 7. In vitis Patrũ 2. par. lib. de obed.

Sæpe=

Superiores, atque Rectoribus, Præpositisque localibus erga Prouinciales; Prouincialibus erga Generalem; Generali denique erga illum, quem Deus ipsi præfecit, nempe suum in terris Vicarium, obseruanda sunt; sic, vt & ordinum perfecta distinctio, ac proinde pax retineatur, & caritas, sine qua nec Societatis nostræ, nec alterius cuiuslibet Sodalitij posset recta gubernatio conseruari. Nimirum hoc modo
Sap. 8. *prouidentia illa diuina disponit omnia suauiter, infima per media, media per summa suos ad fines cuncta perducens. Hinc illa videlicet in Angelis vnius hierarchiæ ad aliam subordinata series; hinc & cælestium, & aliorum omnium, quæ cientur, corporum certis locis, ac sedibus inter sese apta connexio, quorum conuersiones, ac motus ab vno mouente supremo gradatim omnes vsque ad infimos rite proueniunt. Idem in terris cum in omni ciuitate bonis instituta legibus, tum vero in hierarchia Ecclesiastica cernitur, cuius omnia membra, & functiones ab vno generali* CHRISTI *Domini nostri Vicario deriuantur; & quo accuratius hæc dispositio, & collocatio custoditur, eo rectior est gubernatio, & melior: contra vero huius ordinis*

negli-

negligentia, quam grauia incommoda multis hominum Societatibus importentur, nemo non videt. Atque iccircò in hac, cuius mihi nonnullam procurationem, ac curã Dominus tradidit, tam diligenter hanc virtutem exerceri, vigereque percupio, quaſi in ea Societatis noſtræ bonum, ac ſalus vniuerſa conſiſtat. Quæ cum ita ſint, vt vnde exorſa eſt, ibidem terminetur epiſtola; vos ego per Chriſtum Dominum Noſtrum obteſtor, qui ſeſe nobis non modo præceptorem, ſed etiam exemplar præbuit obedientiæ, vt ad eam virtutem toto pectore incumbatis, & glorioſæ victoriæ appetentes, atq; auidi, voſmetipſos ſuperare, id eſt excelſiorẽ et difficiliorem animi partem, voluntatem dico, atque iudicium expugnare, & ſubijcere ſtudeatis, quo Dei Domini Noſtri ſolida veraque cognitio, atque amor veſtros ad ſe animos penitus trahat, totoque vitæ huius, & quaſi peregrinationis curriculo vſque eo gubernet, ac regat, dum vos demũ alioſq; complures, veſtra opera exemploque adiutos, ad vltimum & feliciſſimum finem, nimirum ad beatitudinẽ ſempiternam perducat. Veſtris ad Deum precibus me valde commendo.

Romæ vij. Kal. Aprilis MDLIII.

FORMVLA VOTORVM *ſimplicium.*

Par. 5.c. 4.§.4.

OMNIPOTENS *ſempiterne* Deus, Ego *licet vndecunque diuino tuo conſpectu indigniſſimus, fretus tamen pietate, ac miſericordia tua infinita, & impulſus tibi ſeruiendi deſiderio, Voueo coram ſacratiſſima Virgine* MARIA, *& curia tua cæleſti vniuerſa, Diuinæ maieſtati tuæ,* PAVPERTATEM, CASTITATEM, *&* OBEDIENTIAM *perpetuam, in Societate* IESV, *& promitto eandem Societatem me ingreſſurum, vt vitam in ea perpetuo degam; omnia intelligendo iuxta ipſius Societatis Conſtitutiones.* A *tua ergo immenſa bonitate, et clemētia, per* IESV *Chriſti ſanguinem peto ſuppliciter, vt hoc holocauſtum in odorem ſuauitatis admittere digneris; &, vt largitus es ad hoc deſiderandum, & offerendum, ſic etiam, ad explendum gratiam vberem largiaris.*

REGVLAE SACERdotum.

1 QVæ de disciplina religiosa in regulis, & instituto nostro seruanda omnibus proposita sunt, ea Sacerdotes, pro ratione sui gradus, sibi præcipue dicta existiment, & obseruent.

2 Diuinum officium nitantur attente, deuote, & opportuno tempore recitare.

3 Ita viuere studeant, vt quotidie merito celebrare poßint; adidque conducet sæpius in hebdomada confiteri. Quamuis ex Constitutione, octauo vt minimũ quoq; die confiteri teneãtur. In Exam. c. 4. §. 25.

4 Cærimonias Missæ ex vsu Romano accurate vnusquisque obseruet; Par. 4. c. 8. §. 2. in eaque celebranda pronunciationẽ, & quamcumque aliam exteriorem actionem ita moderetur, vt non minus aliorum ædificationi, quam propriæ deuotioni seruiat; & ideo semihoram in faciendo sacro nec multum excedat, neque ita breuis sit, vt illam non expleat.

5 Qui in summo altari sacra facturi sunt, simulatque campanæ se vocãtis pulsum audierint, vel admoniti fuerint; ad vestes sacerdotales induen

das se conferant, vt in tempore exire ex sacristia poßint.

Par.4.c. 8.§.6. & lit. F, & Can. 14. Congr.1. & Can. 20.Cong. 2.

6 Salutare tradendæ doctrinæ Christianæ ministerium pueris, ac rudibus, quod a sui origine nostra Societas tanto affectu complexa est, pari omnes studio promouere curent.

Par.4.c. 8.§.5.& par. 7.c. 4.§. 8.& lit.F.

7 Intelligant sibi ratione peculiari incumbere, vt exercitiorum spiritualium, quæ tantopere ad Dei obsequium conferre cernuntur, vsum valde familiarem habeant; quo & alios ad ea suscipienda adducere, & in eo tam vtili armorum spiritualium genere tractando dexteritatem habere poßint.

Par.7.c. 4.§.5.

8 Omnes ij, quibus ex obedientia confeßiones audiendi sanctum munus committitur, multum ad id affici studeant, & tamquam nostri instituti valde proprium magnifaciant.

Par.7.c. 4.§.5.

9 Nemo ad confeßiones audiendas accedat, nisi a Superiore deputatus, & qui simul intelligat, quam facultatem ad hoc munus ab eo habeat.

Par.4.c. 8.§.4. & lit.D.

a P. 8.c. 1.§. 8. & par. 10. §.9.

10 Modum ea sacramenta ministrandi, quæ Sacerdotes nostræ Societatis tractare possunt, perspectum omnes habeant, [a] in eoque vniformes sint, quantum regionum varietas patietur; formam tamen, & rationem absol-

absoluendi ab excommunicatione, & aliis censuris, & peccatis, eandem omnes sequantur; attendantq; ne ex modo vtendi facultatibus Societatis, Ordinarii, et Parochi iure offēdi possint.

11 *In casibus conscientiæ, iisq; præsertim, qui ad censuras, casus reseruatos, & restitutiones pertinent, sese diligenter exerceant; earumque rerum compendia, & breuem interrogandi methodum, ac contra singulorum peccatorū species, exempla, & dicta Sanctorum, atque alia salutaria remedia comparare studeant.* Par. 4. c. 8. lit. D.

12 *Confessarii inter se ipsos, & in modo procedendi cum pœnitentibus conformes esse curent; &, quantum res tulerit, ita aliorum Confessariorum existimationi vnusquisque consulat, vt omnes intelligāt, mutuo caritatis & vniformis doctrinæ vinculo, Societatis Confessarios in Christo esse colligatos.* Par. 3. c. 1. §. 18. et par. 8. c. 1. §. 8. & par. 10. §. 9.

13 *Vocati ad Ecclesiam, ad confessiones audiendas, statim cum animi alacritate eo se conferant; & quo maior pœnitentium multitudo futura est, eo magis tempestiue ab aliis occupationibus se expediant.*

14 *In templo confessiones, dum concio fit, vel sacra lectio, nemo audiat.*

15 *Confeſſarij ita audiant pœniten tes, vt mutuum aſpectum fugiant; ſic enim attentius, & liberius audient: quod ſi locus non erit eiuſmodi, vt tabula Confeſſarium a confitente diuidat, manus interpoſita inter faciem propriam, & confitentem, qui ad latus eſſe debet, id præſtabit.*

16 *In audiendis confeſſionibus, fœminarum præſertim, ſeueros potius ſe, quam familiares exhibeăt: in vniuerſum tamen paterna quædam, & ſpiritualis grauitas in eis eluceat.*

17 *Eos, qui crebrius confitentur, maxime fœminas, breuiter expediant, nec de rebus ad confeſſionẽ non pertinentibus in confeſſione loquantur: extra confeſſionẽ vero, ſi oportebit eas alloqui, longum ſermonẽ ne miſceant, et oculos modeſte demiſſos habeant.*

18 *Quando quis a Superiore mittetur ad confeſſiones fœminarum audiendas, vel alia de cauſa eas adierit:* b *ſocius, quem Superior ipſi deſignabit, quamdiu cum fœminis Sacerdos loquetur, eo in loco erit, vnde videre eos, ſed non, quæ ſecreta eſſe oportet, audire poſſit, quantum loci diſpoſitio patietur; quod ſi non pateretur, curet omnino Sacerdos, ne oſtium ſit clauſum, nec locus obſcurus.*

b Par. 3. c. 1. §. 3.

19 *Particularem personarum, præsertim fœminarum curam nemo suscipiat, et quamuis Confessarius pro suo munere in vita spirituali pænitentem instituat, nullius tamen obedientiam admittat.* Par. 6. c. 3. §. 5.

20 *Si quis vni confiteri solitus ab eodem alium Cõfessarium adeundi facultatem petierit, vel ea non petita adierit, id sibi gratum esse Cõfessarius benigne ostendat.*

21 *Vt sanitatis etiam ratio ad* Dei *gloriam habeatur, confeßiones mane ad horam vsque prandij tantum audiant; ita vt cum signum primæ mensæ audietur, studeant se ita accommodare, vt ad secundam accedant; nisi forte pænitentiũ neceßitas aliud exigat.*

22 *Nemini aut petere, aut accipere quidquã liceat, siue ab ijs, quorũ cõfeßiones audiuerit, siue ab alijs, quod vel in pauperes distribuat, vel alteri satisfactionis nomine restituat; nisi Superior, cum opus esset, secus faciendum iudicaret.*

23 *Etsi vota ad perfectionis statum pertinentia, vt sancta laudari debẽt; & circa ea Confessarij consilium, sed magna cum consideratione, dare posſint: quia tamen non humanam, sed diuinam vocationem requirunt, nemo*

ad ea emittenda quemquam inducat; verum ad orationem tales hortetur, vt à Deo *adiuti, vocationem suam melius intelligant, & exequantur.*

24 *Si quos viderint ad religionem propensos, non facile ad vnam potius quam ad aliam, ad hoc, quam ad illud monasterium inuitent, sed liberam illis suam electionem relinquant: poterunt tamen petentibus consilium eas religiones, vel monasteria proponere, quæ illis magis commoda in* Domino *iudicauerint.*

25 *Nullus eis, quorum audit confessiones, certum vestimenti genus, hunc aut illum habitum, vel colorem præscribat: tametsi omnes ad honestum, & suo statui conuenientem vestitum hortari poßint.*

26 Vt *pium est ad frequenter communicandũ fideles exhortari, ita quos ad id propensos viderint, admonere debent, ne crebrius, quam octauo quoque die accedant, præsertim si matrimonio sint coniuncti.*

Par. 7. c. 4. lit. D. 27 *Admoneant eos, qui sibi confitentur, à* Dominica *Palmarũ ad* Dominicam *in* Albis *inclusiue, eo tempore (nisi aliud consuetudo loci postulauerit) debere semel in sua* Parochia *communicare, exceptis peregrinis, & ijs, qui fa-*

cultatem

cultatem haberent, & reliquis, quos us excipit.

28 *Qui vocantur ad iuuandos eos, qui morti vicini sunt, ea in promptu habeant, quæ eo tempore, in quo tantum est momenti, vsui esse poßint; tamdiuque illis adsint, quamdiu sola neceßitas postulabit: cæterum etsi, cum opus est, ægrotos ad condenda testamenta hortari conueniat, ijs tamen conficiendis non aßistant.* Par. 4. c. 8. §. 7. & lit. G.

REGVLAE CONcionatorum.

Regulæ, quæ Sacerdotibus propositæ sunt; eas sibi Concionatores in primis commendatas existiment, nec minore cura, quàm cæteri obseruent.

Par. 10. §. 2. 2 Memores sint vocatos se esse ad reducendas animas suo creatori, quod cum sit opus omnium difficillimũ, summo studio media illa adhibeant, quæ instrumentum cum Deo coniungunt; eiusmodi sunt solidæ vitutes, ac præcipue caritas, pura intentio diuini seruitij, familiaritas cum Deo in spiritualibus deuotionis exercitijs, & Zelus sincerus animarum ad gloriam diuinæ maiestatis.

Par. 7. c. 4. §. 2. 3 Enitantur cum Dei gratia esse cæteris exemplo, vt non minus vita, quam doctrina, ad omnem virtutem proximos alliciant.

Par. 4. c. 8. lit. B. & F. 4 Lectioni sacræ Scripturæ, ac Patrum præcipue incumbãt: conferet etiã peculiari studio vidisse Euangelia toto anno currentia, & in eis ea, quæ vsui esse possunt, adnotasse; itemque compendium fecisse explicationis rerũ ad fidem, & Christianam vitam necessariarum: atq; in cõmunes locos redegisse omnia, quæ ad virtutum commenda-

mendationem, & peccatorum detestationem pertinent.

5 *Conferet vidisse præceptiones, si quas de modo concionādi illi tradunt, qui bene hoc munus obierunt; bonos audisse Prædicatores; & in concionibus domi, vel in aliis locis minus frequentibus se exercuisse.* — Par. 4. c. 8. lit. C.

6 *Optare debent, vt admoneātur, si quid in concione corrigendum videbitur iis, qui a Superiore ad id deputati fuerint, & humili, & grato animo id accipere.* — P. 4. c. 8. lit. C.

7 *Ita operam suam in celebrioribus concionibus libenter impendant, a vt non minus se ad docendos pueros, & alios rudes instruendos, faciles, & paratos exhibeant.* — a In 1. Bulla nostri instituti, & par. 5. c. 3. lit. B. & par. 7. c. 4. §. 7.

8 *Si quando occasio tulerit, vt alius eodem tempore concionari velit, quantum in ipsis erit, libenter cedāt.*

9 *Ea populo proponant, quæ ad captum, & vtilitatem auditorum erūt accommodata; iisque insistant, quæ ad Christianam institutionem, atque ad extirpanda vitia, & virtutes inserendas valent: & a rerum subtilium curiosa tractatione se abstineant.* — P. 4. c. 8. §. 3. et lit. B.

10 *Commendare debent Confessionis, et Eucharistiæ frequentem vsum, in bonis operibus profectum, & perse-* — In vltimis regulis libri Exercit. reg. 2.

uerantiam, ecclesiasticarum cærimoniarum obseruationem, et cætera, quæ ad cultum diuinum pertinent, eamque obedientiam, quæ principibus, & prælatis, qui Dei *in terris vices gerunt, exhibenda est.*

a Ibidem reg. 7. b Ibidem reg. 3. c Ibidem reg. 6. Ibidem reg. 10.

11 *Commendabunt etiam peculiari ratione pœnitentiæ, & misericordiæ opera,* [b] *sanctarum precum,* [c] *& aliarum piarum deuotionum exercitia, vtilium librorum lectionem, & bonam filiorum educationem.*

12 *Cum experientia doceat, & sancta memoriæ* Pater Ignatius *scriptum reliquerit, nihil utilitatis percipi ex ijs cōcionibus, in quibus principes, & magistratus reipub. prælati, & alij ecclesiastici in particulari reprehenduntur; Concionatores nostri ab huiusmodi reprehensionibus abstineant.*

d Par. 3. c. 1. lit. S.

13 *Caueant, ne religiosos aliorum ordinum, quos revereri, & obseruare debent, etiam tacite videantur reprehendere:* [d] *& quamuis nostros ad maiores in virtute progressus excitare poßint, præsertim in domesticis exhortationibus, reprehensionem tamen alicuius particularis, vel ipsius Societatis ne attingant.*

14 *Ne rumoribus populi moueantur, vt noua, & parum confirmata in*

publicum afferant, & multo minus ea populo proponant, quæ alioqui dubia, & incerta sunt.

15 *Curent, vt rationem, & modum, quem obseruare debent in rebus populo denunciandis, & certis pauperibus, aliisque piis operibus commendandis, a Superiore accipiant.*

16 *Caueant omnino, ne facetiis, aut inutilium rerum narratione concionem contemptibilem faciant, iisve auditores ad risum moueant, vel cōtra, vt ad fletum excitent, spectanda aliqua populo proponant a communi in Societate concionandi consuetudine aliena, nisi in aliquo particulari casu ad communem ædificationem pertinere Superior pro ratione loci, iudicaret.*

17 *Ea, quæ dicturi sunt, diligenti præmeditatione, & peculiari ad Deū recursu (quatenus per tempus licebit) paranda erunt.*

18 *Caueant arrogantiā, & ostētationē in cōcione, humilitatēque, cui ex intimo cordis affectu studere debēt, in omni actione præ se ferāt: quod si aliquid pro se, aut Societate cogātur respondere, ea modestia satisfaciant, vt causā Christi, nō suā agere videātur.*

19 *Modus concionandi, qui a scholastico diuersus esse debet, ita sit ad-* Par. 4. c. 8. §. 3.

docendum comparatus, vt ad animorum motum præcipue dirigatur; cumque quæstio aliqua earum, quæ ad fidem, aut mores pertinent, modo aliquo tractanda erit, non ita exacte proponantur argumenta, quibus contraria pars confirmatur (nisi auditorium id postulet) vt simpliciores ipso proponendi modo offendi poßint; sed eo pacto res exponatur, vt illi ex data explicatione solutionem eorum, quæ sibi in mētem venerint, aut ab alijs audiuerint, facile colligant.

20 *Ne sint affectati, aut verborum lenocinia sectentur, nec studio politioris sermonis eos libros habeant familiares, ex quorum lectione detrimentū in spiritu accipiant, & sæculare aliquid redoleant.*

21 *In laudibus, & reprehensionibus à nimijs exaggerationibus, & ab omni specie adulationis abstineant.*

22 *Gestus corporis sit modestus, & in quo grauitas quædā religiosa præcipue eluceat: vocemque accomodent ad res, quas tractabunt: proinde eam, vbi non est opus, ne præter modum extollant, aut deprimant.*

23 *In concionibus, & lectionibus templi, spatiū horæ ne excedant.*

REGVLAE EORVM, QVI *in mißionibus versantur.*

1 CVM *scopus, ad quem tendit Societas, sit varias mundi partes, ex obedientia Summi Pontificis, vel Superioris Societatis peragrando, verbum* Dei *prædicare, confessiones audire, & reliquis quibuscunq; poterit medijs vti ad animas, diuina aspirante gratia, iuuandas; quicunq; in huiusmodi mißionibus versantur, sibi persuadeant, rem maximi ponderis in Societate sibi commissam esse, atque ita se comparare studeāt, vt apta* Dei *instrumenta ad rē tantā esse poßint.* In Declarat.proœ. 4.par.lit. A. et par. 6.c. 3. §. 5.

2 *Quia vocationis nostræ est vitam agere in quauis mundi plaga, vbi maius* Dei *obsequium, & animarum auxilium speratur; vnusquisque paratus esse debet, vt in ea vineæ Christi parte, atque opere se exerceat, quod ipsi commissum fuerit, siue per varia loca discurrendo, siue in quibusdam cōtinenter residendo.* Par. 3. c. 2. lit. G. & par. 7. c. 1. §. 1 & c. 3. § 1.

3 *Vnusquisque plenam in his, ac liberam sui dispositionem Superiori, qui eum Christi loco dirigit, relinquat;* [a] *poterit tamen motus animi, aut cogitationes, quæ in contrarium occurrunt, illi proponere, subijciendo* Par. 2. c 1. §. 1. [a] Ibidem lit. K.

suum

suum sentire, & velle ei, quod ipse in Domino iudicauerit.

Par. 7. c. 1. §. 5. 4 *Ei qui mittendus erit plurimum conueniet, vt intelligat a Superioribus scopum suae missionis, & effectum, cuius gratia mittitur, id quod in scriptis, si fieri potest, habere curabit.*

Par. 7. c. 2. lit. G. 5 *Cũ oppidatim missi fuerint ad fructificandum in agro Domini, dabunt operam, quoad fieri poterit, vt more pauperum Euangelium praedicent:* b *proinde & pedites, vel in toto, vel in parte iter facient, si eos Superior id praestare posse iudicauerit, & ex eleemosinis, vel oblatis, vel cum aedificatione emendicatis viuent, nisi alia ipsis a Superiore sustentationis ratio sit constituta.*

b Can. 12. Cong. 3.

6 *Si nullum eis a Superiore designatum fuerit hospitium, intelligant sibi ad aliquod hospitale, tamquam ad hospitium pauperum, esse diuertendũ; si tamen honestum id sit, atque ad exercenda ex eo ministeria Societatis accommodatum: alioqui conuenientius erit, vt in domum pij alicuius, & exemplaris ecclesiastici, aliumve eiusmodi locum se recipiant, in quo cum aedificatione manere possint.*

7 *Cum ingressi fuerint loca ea, in*

qui-

quibus Ordinarij resident, eos quamprimum adeant, suamque operam illis summisse offerant, & facultatem ad exercenda Societatis ministeria modeste, ac religiose petant, [c] *eosque omnes tam ecclesiasticos, præcipue Parochos, quam seculares, quorum auctoritate, aut fauore opus habent, beneuolos sibi facere studeant.*

c Par. 10. §. 11. & lit. B.

8 *Cum eo peruenerint, vbi diutius immorari debent, prudenter, ac mature operam dabunt, vt notitiam habeant probatorum virorum, & pietate, ac rebus agendis insignitorum, quorum informatione, vel auxilio iuuari possint ad ministeria Societatis maiore cum fructu animarum exercenda.*

9 *Qui in missione Superior erit, initio suscipiendorum operũ, vel quando maior subsidij necessitas cernitur, (quod res magni momenti sint, vel difficultates graues incidant) applicabit, curabitque applicari Missas, & orationes, vt omnia cedant ad maiorem Dei gloriam, & proximorum vtilitatem.*

Par. 7. c. 2. lit. M. & c. 4. §. 3.

10 *Si ijs, qui mittuntur, non fuerit iniunctum, vt medio aliquo vtantur limitato, quale esset vel legere, vel prædicare & cet. in ijs tantum se*

Par. 7. c. 3. §. 2.

exer-

exercebunt, quibus Societas vti solet, iuxta Constitutiones; [d] *conferre tamen illa cum eo Superiore, qui eis propior fuerit, semper erit securius.*

d Ibidem. lit. A.

Par. 4. c. 8. & p. 7. c. 4.

11 *Media spiritualia, quibus iuxta institutum Societatis, & beneplacitum Superioris vti poterunt, fere sunt ministerium verbi Dei in prædicationibus, sacris lectionibus, priuatisque exhortationibus, & colloquijs; sacramentorum Confessionis & Eucharistiæ administratio; exercitiorum spiritualium traditio; dissidentium reconciliatio; casuum conscientiæ ad ecclesiasticos, eorumque officij magis priuata explicatio; & Christianæ doctrinæ ad pueros, ac alios rudes publica declaratio.*

Par. 7. c. 4. § 9.

12 *Corporalibus etiam pietatis operibus, quantum spiritualia permittent, & vires patientur, incumbere poterunt, vt infirmos, præcipue in xenodochijs, per se, vel per alios iuuando, & pauperes, ac in custodijs detentos; quatenus licebit, eodem modo subleuando.*

13 *Etsi certus ordo in nostris ministerijs exercendis præscribi non potest; plerumque tamen vtilius erit, & securius, ab humilioribus inchoare, vt a doctrina Christiana pueris expli-*

canda

canda, ab ægrotis hospitalium inuisendis, eorumque, & aliorum magis indigentium confeßionibus audiendis.

14 *Quamquam humana media non solum spernenda non sunt, sed etiam cum opus est, prudenter, & religiose adhibenda; diuinis tamen, & nostri instituti magis proprijs præcipue vtendum est, in eisque magis fidendum; orandusque Deus, vt ijs omnibus det eam efficaciam, quæ sit proposito fini consequendo necessaria.*

15 *Iuxta eam caritatis regulam, qua se Apostolus omnia omnibus faciebat, vt omnes lucrifaceret; expediet nonnumquam, vt ingenio eorum, cum quibus agent, initio se attemperent (quatenus ratio, & virtus ferent) ita tamen, vt meminerint ad id tandem eos cum Dei gratia perducere, quod illis in Domino magis conferre iudicabunt.*

16 *Eam animi magnitudinem, & æquabilitatem retinere studeant, vt & prosperis succeßibus, & aduersis superiores sint; quo nullo euentu fracti, nec religiosæ modestiæ, nec sanctæ libertatis, nec bonæ de se conceptæ existimationis, quæ ad fructum colligendũ necessaria est, quicquam amittant.*

Par. 10. lit. B. 17 *Si quos erga se aut Societatem male affectos esse intellexerint (praesertim non vulgaris auctoritatis homines) aut qui nostra ministeria impediãt, non solum pro eis orabunt, sed etiam conuenientem aliquam rationẽ inibunt, vt eos amicos, aut saltem non aduersarios faciant: ad quam rem non parum conferet, si data occasione, instituti nostri rationem illis exponant, nullumque officij genus praetermittant, quo illos, cũ opportunum fuerit, sincere, ac religiose demereri, & conciliare possint.*

Par. 4. c. 11. §. 3. 18 *Si quando praelatum aliquem in visitanda diœcesi comitabuntur, nihil se in negotijs ad visitationem spectantibus, alijsve id genus ad iurisdictionem pertinentibus immisceant, sed ijs tantum ministerijs attendãt, quae sunt nostri instituti propria.*

19 *Quãuis optare debeãt, vt in sua quisq; vocatione proficiat, aequumque est, ut pro suo munere ad eã rẽ omnes hortentur: nullam tamen reformandi* Cleri, [e] *aut* Monialiũ, *aliorumve religiosorum curae partem admittant; sic enim fiet, vt & munus suum sine impedimento exequi, et populũ ad vberiorẽ fructum ex visitatione percipiendum sine offensione disponere posint.*

e Par. 6. c. 3. §. 5.

20 Cum

20 *Cum præter id, quod eis fuerit peculiari ratione iniunctum, res aliqua diuini seruitij se obtulerit, in qua possint sine detrimento suæ missionis suam operam ponere, opportunitatem, quam Deus ad eam dederit, quantum in eodem conuenire iudicabunt, e manibus elabi non sinent.* Par. 7. c. 1. §. 7.

21 *Si in locis designatis diutius residendum erit, locumq; dederint præcipua negocia (quæ numquam propter alias occasiones, licet bonas, diuini obsequij posthabebūt) excursiones aliquas facere, si eas cum fructu fore iudicabunt, non erit inconueniens.* Par. 7. c. 1. §. 7.

22 *Sine facultate Superioris nulli Confraternitati, Cōgregationiue Statuta condent, seu vetus illa sit, seu noua instituenda videatur. De noua autē instituenda, et quæ nullibi sit in vsu, nō prius agent, quam Superiorē consulāt.*

23 *Quæ Deo auctore perficient, ea quantum licebit, ita constituant, vt stabilia sint, & diu durare possint. quod facilius obtinebunt, si res conuenienti ordine disponant, earumque bonum progressum ijs commendent, quorum exemplo, auctoritate, studio, & diligentia, facile conseruari, & promoueri possint.* Can. 28.

24 *Scribent ad eum, quem designa-* Congr. 2.

uerit,

uerit ille, a quo missi sunt. singulis hebdomadis, vel quoties ipsis fuerit constitutum, f *& quantum fieri potest, totius successus eum certiorem reddant, quemadmodum personæ, & negotia exegerint, vt consilio, & aliis auxiliis iuuari possint.*

f Par. 7. c. 2. §. 2.

25 *Cum propter nullas occupationes intermittendum sit propriæ perfectionis studiũ; diligenter animaduertant, ne prætextu procurandæ aliorum salutis, propriæ perfectionis obliuiscãtur, ipsamque propriam salutem ea ratione in discrimen adducant: sed sæpe illud* Domini *mente reuoluant, Quid prodest homini, si vniuersum mundum lucretur, animæ vero suæ detrimentũ patiatur? sibique illud* D. Pauli *vnusquisq; dictũ existimet,* Attende tibi, et *doctrinæ, insta in illis, hoc enim faciens, & teipsum saluum facies, & eos, qui te audiunt.*

26 Hanc *ob rem caueant, ne consueta in* Collegiis, *ac* Domibus *orandi, & examinandæ conscientiæ exercitia imminuant; nisi si quando necessitas, aut in euentu aliquo caritas aliud faciendum postularet.* Conuersationem *cum sæcularibus nimiam non habeãt, aut incautam, aut quæ sæcularem sapiat,* g *sed in omnibus se integritatis,*

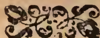
g Par. 7. c. 4. §. 1.

& gra-

& grauitatis exemplum præbeant. atque in summa regularum Societatis, siue earum, quæ omnibus communes sunt, siue quæ ipsorum officij propriæ, quantum locus patitur, obseruationem non prætermittant.

27 Præter hæc, si pro ratione diuersarum regionum, & missionum qualitate, alia quædam a Superioribus constituenda videbuntur; ea in peculiaribus instructionibus addita, pari diligentia obseruanda erunt. Par. 7. c. 2. §. 2.

FINIS.

INDEX EORVM QVAE *hoc libello continentur.*

QVID SENSERIT R. P. N. Ignatius de obedientia.

1 IN ingressu Religionis, vel post ingressum, resignatus (hoc est, propria exutus, que ab aliena pendens voluntate) omnino esse beo in conspectu Dei domini nostri, eiusque i loco Dei, mihi praeest.

2 Optare debeo, vt ille me gubernet, ac reat, qui abnegationi mei proprij iudicij, & intel ctus inuigilet.

3 In quibus rebus peccatū non est, in ijs omibus voluntatem illius sequi, non meam, debeo.

4 Tres sunt obedientiæ gradus: primus est, cū t obedientia, propterea quod aliquid in virtue sanctæ obedientiæ præcipitur: & hic quidem onus est: alter, cum fit, quod simpliciter manda ur, & melior est: Tertius est, cum obedientiam ræuenimus, & id facimus, ad quod Superiorem ropensum cernimus: tametsi nihil ille præcipiat: & hic quidem cæteris longe perfectior est.

5 Non debeo cogitare, qui me gubernat, sum nusne, an medius, an infimus sit, sed deuotionē neā omnē in obedientia collocare, et illud magni pēdere, quod loco Dei domini nostri præsidet. Nā personarū si distīguas gradus, perit obediētiæ vis.

6 Si quando tempus inciderit, quo mihi videatur a Superiore meo quid præcipi, quod contra conscientiā meā sit; Superiori vero aliud videatur, illi potius, quam mihi, credam, si quidem aperta ratio non repugnat. Quod si hoc in animum inducere non possum, at certe meum iudicium, sensumq; relinquam, & ad vnius, aut duorum, triumve iudicium rem totam reijciam, vt quod ab illis iudicatū sit, id sequar. Hoc si recuso longissime a perfectione absum, & ab iis virtutū

officiis, quæ veri Religiosi sunt maxime propria.

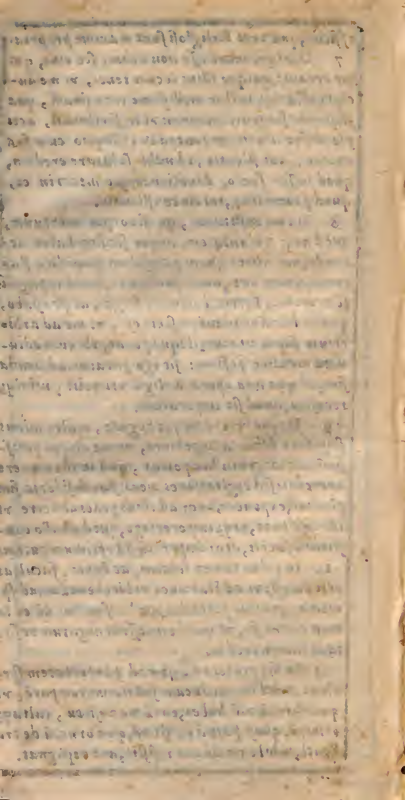
7 *Denique meus esse non debeo, sed eius, qui me creauit, quique illius locum tenet, vt me duci, tractariq; instar mollissimæ ceræ sinam, quæ sequitur fingentis manum: vt in scribendis, accipiendisve literis, & contra in colloquio cum fratribus, aut silentio, id mihi salutare credam, quod iussus fuero, deuotionemque meam in eo, quod præcipitur, totam constituam.*

8 *Ita me instituam, quasi corpus mortuum, quod neq; voluntatem, neque sensum habet. Secundo, non aliter quam paruulam quandam statuam, quam quoquouersum velis, haud repugnantem vertas. Tertio, talem me fingã, ac præstabo, qualis baculus in manu senis est, vt me ad arbitrium suum vtatur, ibique ponat, vbi eum adiuuare maxime possim: sic ego paratus ad omnia sim, ad quæ mea opera Religio vti velit, nihilq; recusem, quod sit imperatum.*

9 *Neque petere, neque rogare, multo minus flagitare debeo a Superiore, vt me aliquo potissimũ mittat, vt in hoc potius, quã in illo munere exerceat: sed cogitationes meas, siue desideria simpliciter exponere, atq; ad illius pedes abiicere, vt ille cõstituat, atq; imperet: ego, quod ab illo constitutũ fuerit, atq; imperatũ, id optimum putem.*

10 *In rebus tamen leuibus, ac bonis, facultas peti potest, vt ad Stationes vrbis obeundas; ad spirituales gratias petendas, & his similia: dũ eo tamen animo sis, vt quod concessum negatumve sit, id optimum credas.*

11 *In his preterea, quæ ad paupertatem spectant, nihil meum ducam: sed ita me comparẽ, vt quarũ rerũ vsũ habeo, earũ me vestitu, cultuq; ornatũ, quasi statuã existimẽ, quæ ornatũ detrahenti, nihil omnino aut resistit, aut repugnat.*

FORMVLA VOTORVM *ſimplicium.*

OMNIPOTENS *ſempiterne* Deus, Ego *licet vndecunque diuino tuo conſpectu indigniſſimus, fretus tamen pietate, ac miſericordia tua infinita, & impulſus tibi ſeruiendi deſiderio,* Voueo *coram ſacratiſſima Virgine* MARIA, *& curia tua cæleſti vniuerſa,* Diuinæ *maieſtati tuæ,* PAVPERTATEM, CASTITATEM, *&* OBEDIENTIAM *perpetuam, in Societate* IESV, *& promitto eandem Societatem me ingreſſurum, vt vitam in ea perpetuo degam; omnia intelligendo iuxta ipſius Societatis Conſtitutiones.* A *tua ergo immenſa bonitate, et clemẽtia, per* IESV *Chriſti ſanguinem peto ſuppliciter, vt hoc holocauſtum in odorem ſuauitatis admittere digneris; &, vt largitus es ad hoc deſiderandum, & offerendum, ſic etiam, ad explendum gratiam vberem largiaris.*

O Quisquis te intelligis in huius seculi profluuio magis inter procellas, & tempestates fluctuare, quàm per terram ambulare, ne auertas oculos a fulgore huius syderis, si non vis obrui procellis. Si insurgant venti tentationum, si incurras scopulos tribulationum; respice stellam, voca Mariam: si iactaris Superbiæ vndis, si ambitionis, si detractionis, si æmulationis; respice Stellam, voca Mariam: si Iracundia, auaritia, aut carnis illecebra nauiculam cõcusserit mentis, respice ad Mariam: Si criminũ immanitate turbatus, conscientiæ fœditate cõfusus, Iudicij horrore perterritus, barathro incipias absorberi tristitiæ, desperationis abysso; cogita Mariam. In periculis, in angustijs, in rebus dubiis; Mariam cogita, Mariam inuoca. Non recedat ab ore, non recedat a corde, vt impetres eius orationis suffragium, non deseras conuersationis exemplum; Ipsam sequens non desperas, ipsam cogitans non erras, ipsa tenente non corruis, ipsa protegente non metuis, ipsa duce non fatigaris, ipsa propitia peruenis. Ber. *Serm*. 2. *super Missus est*.

